

Samleskinnen

Nr. 1/2017 – Årgang 22

Medlemsblad for Rogaland Elektromontørforening

- Bemanningsbransjen - en villet politikk!
- Ikke la andre bestemme din lønn
- Trondheimskonferansen 2017
- Tariffkonferanse i Bergen
- Årsmøte i klubbene
- Arbeidskontrakten
- Yrkesvalgdagen
- Jubilantfest
- etc

Samleskinnen

Utgitt av:

Rogaland Elektromontørforening

Lagårdsveien 124

4011 Stavanger

Mandag–fredag 08.00–15.30

Hjemmeside: www.rele.no

E-post: firmapost@rele.no

Telefon:

Stavanger 51 84 04 50

Faks:

Stavanger 51 84 04 80

Leder:

Øivind Wallentinsen: 908 97 703

E-post: wallentinsen@rele.no

Kontomedarbeider:

Olga Kozlova 940 54 269

E-post: firmapost@rele.no

Organisasjonssekretærer:

John Helge Kallevik

Mobil: 908 97 701

E-post:

jhkallevik@rele.no

Geir Ove Bernhoff

Mobil: 913 40 240

E-post:

bernhoff@rele.no

Annonse:

Ta kontakt med Stavangerkontoret.

Deadline:

Nr. 2-2017 = 30. mai

Nr. 3-2017 = 25. september

Nr. 4-2017 = 24. november

Nr. 1-2018 = 05. mars

I posten ca. 4 uker etter deadline

Ettertrykk med gjengivelse av kilde tillates.

Redaktør: Torkel Risanger Ulvik

Mobil nr: 46415551

E-post: torkel.ulvik@helgevold.com

Redaksjonen: Arbeidsutvalget

Opplag: 2.200

Forside: Geir Ove Bernhoff

Trykk: Kai Hansen, Stavanger

Leder

Høstens Stortingsvalg vil bety mye for hvordan arbeidslivet i Norge blir de neste fire årene. Arbeidslivet må derfor bli en av hovedsakene i valgkampen frem mot Stortingsvalget. Foreløpig har vi ett trepartssamarbeid i Norge, men det er etter min mening svekket i denne perioden da Høyre og FRP har sittet i Regjering. Bakgrunnen for det er blant annet at Regjeringen setter ned såkalt ekspertutvalg uten at arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjonene deltar. Arbeidsgiverne kommer bedre ut enn oss pga. at Regjeringen bruker en del av de som eksperter. Hvis jeg skal trekke frem en enkelt sak er det naturlig å trekke frem den formidable motstanden en samla fagbevegelse viste mot forslaget til endring av arbeidsmiljøloven. På tross av at 1-1,5 millioner arbeidstakere deltok i en politisk strek mot endringene så gjennomførte Regjeringen endringene. Daværende arbeidsminister Eriksson sa også før høringsfristen var gått ut at endringene ville bli gjennomført uavhengig av høringssvarene. Dette eksempelet forteller det meste om hvor denne Høyre FRP Regjeringen med støttepartiene Venstre og KRF plasserer samarbeidet med fagbevegelsen. Endringene som ble gjennomført i arbeidsmiljøloven viser også at disse partiene er opptatt av å svekke fagbevegelsens og arbeidstakernes innflytelse og medbestemmelse. Eksempelet her viser at vi har behov for en ny politikk og da må vi også sørge for at andre partier får flertall. De partiene jeg mener kan overta Regjeringsmakten etter høstens Stortingsvalg er Arbeiderpartiet, Senterpartiet, SV og Rødt. Videre mener jeg at de partiene bør danne en flertallsregjering, hvilke av disse partiene som skal være med i en slik Regjering vil avgjøres i forhold til hvor stor oppslutning de enkelte partiene får. Jeg mener derfor at vi fremover må diskutere med alle disse 4 partiene og fremsette våre krav og argumentere for hvorfor politikken må endres. Vi må f.eks kreve en reversering av endringene i arbeidsmiljøloven, ikke bare adgangen til midlertidige ansettelser, men også endringene i arbeidstidskapittelet, samt de andre endringene som var/er negative for arbeidsfolk. Umiddelbart må disse partiene sette i gang en motkonjunkturpolitikk slik at vi får redusert arbeidsledigheten ned mot null. Partiene må også stilles krav til at de gjør noe med ytelsene til de som er eller blir ledige, vi må huske at det er få eller ingen som velger å være arbeidsledige. Videre må vi kreve at regelverket i forhold til bemanningsbransjen blir kraftig strammet inn, både i forhold til hvilke bransjer de kan drive utleie i, samt lønns- og arbeidsvilkårene til arbeidstakerne som er ansatt i bemanningsselskapene. Bemanningsbyråene skal ha en forpliktelse overfor arbeidstakerne slik at de er sikret lønn og andre ytelser uavhengig om bemanningsselskapet klarer å skaffe arbeid til arbeidstakerne. Lønn og andre ytelser skal alltid utbetales til arbeidstakeren som om arbeidstakeren var i en 100% stilling.

Høyre og FRP Regjeringen med støttepartiene har også bidratt til at en del arbeidsgivere er blitt mye tøffere både i forhold til tillitsvalgte og arbeidstakerne. Regjeringen fører en politikk som er arbeiderfiendtlig og det tar en del arbeidsgiver til seg og praktisere da en mye tøffere linje der de skal vise at de er "sjef". I denne regjeringsperioden har vi opplevd et økt angrep på tillitsvalgte, samtidig som retten til medbestemmelse og innflytelse har blitt svekket. Dette skal og må slås tilbake, da trenger vi en ny politikk og en ny Regjering som er arbeidervennlig.

Vi må alle bruke tid frem til Stortingsvalget både til å fremsette krav og diskutere med partiene/politikerne, i tillegg må vi motivere alle medlemmer til å bruke stemmeretten.

Selv om vi er misfornøyd med regelverket og mener at det må stram-

forts. side 3

Innhold

Lederen har ordet	2
Redaktørens hjørne	3
<i>Ikke la sjefen, basen eller kollegaer ta fra deg lønna! Bruk akkordtariffen du også!</i>	4 – 6
LO Kartellkonferanse Oslo 11.- 12.1.2017	6
<i>Har du sjekket at du får rett helligdagsgodtgjørelse?</i>	7
Bemanningsbransjen – en villet politikk	8 – 10
LOs Utdanningsfond	11
Trondheimskonferansen 2017	12 – 14
Betraktninger rundt Trondheimskonferansen	14
Intervju med en som har tatt videreutdanning	15
Distriktstariffkonferansen 2017	16 – 17
Betraktninger fra Distriktstariffkonferansen	17
Arbeidsavtalen	18 – 19
EVRY-saken	20
Tips DLE om farlige EL-anlegg og ulovlig arbeid	21
Stiftelse av EL & IT Klubben ETR Haugesund. Stiftet 2. mars 2017 i Kaigt 1, Folkets Hus	22
Yrkesvalgdagen 2017 – Dalane VGS	23
25 og 40 års jublanter i Rogaland	24 – 25
Verv nye medlemmer!	26
Dette må du gjøre hvis du blir permittert/arbeidsledig	27
APPLY TB Årsmøte	28
Årsmøte i EIT klubben Aker Solutions as, avd. Stavanger	29
Bravida-klubben årsmøte	30
Årsmøte Caverion Stavanger	31
Årsmøte OneCo Solutions klubben 2017	32 – 33
Rogaland Elektro Årsmøte	34
Årsmøte Sønnico	35
Årsmøte i EL & IT Klubben Aibel	36 – 38
Uttalelse i Kone-saken	39
Rapport fra utvalgene	40 – 43
Startkurs for nye tillitsvalgte	44

Redaktørens hjørne

Hei, og velkommen til årets første utgave av Samleskinnen.

I denne utgaven av Samleskinnen kan du lese om alt fra hvordan og hvorfor vi skal ta i bruk akkordtariffen, til et medlem som har etter- og videreutdanning.

Vi i fagforeningen ønsker at flest mulig tar i bruk akkordtariffen, da dette er lønnsdrivende for medlemmene.

Så er det viktig og merke seg søknadsfristen til LO stipendet er 15. mai. Denne fristen er absolutt, så søknaden må sendes før den 15.!

Arbeidsmarkedet i fylket er desverre fremdeles fryktelig skjevt fordelt, der noen få bedrifter har fryktelig mye arbeid, og andre bedrifter dessverre må permittere.

Heldigvis så er det noen lyspunkt: De seriøse bedriftene som har mye arbeid, har vært flinke til og leie inn i fra andre produksjonsbedrifter, og dette er veldig bra!

I disse tider skal årsmøtene i klubbene være avholdt, det er viktig og få avholdt årsmøtene og få valgt tillitsvalgte. Dette kan vi gjøre i arbeidstiden uten trekk i lønn. Nye tillitsvalgte er det meget viktig og få sendt på kurs. El & It distrikt Rogaland skal avholde «startkurs for nye tillitsvalgte» 19-21. april i Sandnes.

Videre kan vi lese om stiftelse av klubb i ETR Haugesund, det er alltid kjekt og lese om nye klubber, og nye tilletsvalgte. Lykke til dere i ETR! Håper dere tar kontakt om det er noe dere lur på.

Til slutt vil jeg nevne Evry saken, her blir en tillitsvalgt forsøkt presset utav bedriften. Men her gikk saken heldigvis godt, der den tillitsvalgte vant i retten, og får fortsette i sin stilling!

Til slutt vil jeg ønske alle en riktig god påskeferie, og kos dere med Samleskinnen.

Torkel Risanger Ulvik

Fagforeningens styrke, er din sikkerhet!

fra s. 2

mes kraftig opp så kan vi på kort sikt gjøre noe med forholdene i bransjen. I alle bedriftene hvor det er tariffavtale (Landsoverenskomsten for elektrofagene (LOK)) er det "kjøreregler" i forhold til hvordan klubb og bedrift skal håndtere behovet for flere folk. Først og fremst skal klubb og bedrift diskutere om bedriften skal ansette flere fast, hvis partene konkluderer med at behovet er kortvarig så kan innleie benyttes. Innleie skal da skje i hht. LOK § 17 som omhandler innleie fra produksjonsbedrifter. Hvis det ikke er mulig å få tak i personell fra produksjonsbedrifter så kan innleie foregå fra bemanningsselskap. Når bedrift/klubb undersøker om det er ledig personell fra produksjonsbedrifter skal det foregå over ett stort geografisk område. Husk at det skal være avtale mellom klubben og bedriften ved innleie fra bemanningsselskap, hvis det ikke er avtale er innleieforholdet ulovlig. Leier bedriften inn uten avtale med klubben må det reageres, det er alles ansvar både medlemmer og tillitsvalgte. Ved innleie må også tillitsvalgte og medlemmene sørge for at de innleide har minst samme vilkår som om de var ansatte i bedriften.

Til slutt vil jeg ønske dere alle en riktig god påske.

Øivind

Av: Geir Ove Bernhoff

Akkord er den eneste måten du selv kan heve din egen lønn utenom tariffoppgjørene. Dette er også den eneste lovlige måten lærlingene kan få høyere lønn enn lønssatsene i Landsoverenskomsten. Her er det du og dine kollegaer i akkordlaget som kontrollerer lønnen gjennom egen arbeidsinnsats.

Til bedre akkordlaget produserer, desto høyere blir lønnen.

Hvis du utfører 1 av disse arbeidsoppgavene i løpet av 1 time tjener du 300 kr. timen:

- 3,85 meter kabelbro
- 22 meter PFXP 3x2,5 på kabelbro
- 20 meter skjult røranlegg
- 1,7 stk. lysarmatur m/ 3 lysrør
- 2,7 brannmeldere
- 3 meter TEK 123 kanal

På 1970 og 1980-tallet var akkord hovedlønssystemet til elektrikerne. Nivået på akkordlønnen var på den tiden en del høyere enn servicelønnen og ble brukt som forhandlingskort til å heve lønnsnivået for servicemontørene. Vi kan derfor si at akkordlønnen fungerte som en garantist for nivået på servicelønnen. Etter utsagn til akkordtakere fra den tiden, snakker vi om et akkordlønnsnivå på de normale akkordene som lå opp i mot offshorelønnen.

Vinn-vinn situasjon

Akkordtariffen fungerte også bra for bedriftene ved at jobbene enkelt kunne regnes ut i fra akkordlistene. Dessuten hadde akkordlagene alltid høy fokus på at alt tilleggsarbeid, avvik og endringer ble registret og tatt betalt for. Akkordlagenes effektivitet reduserte også antall medgåtte timer på prosjektene. Dette var altså en vinn-vinn situasjon. Når akkordlaget tjente penger, tjente bedriften penger.

Akkordtakerne ble kjøpt ut

En del bedrifter var allikevel ikke fornøyd med denne type avlønning. De var vel av den formening at elektrikerne tjente for godt, og av denne grunn startet de en prosess med å «kjøpe ut» akkordtakerne. Dette ordnet de ved hjelp av noe høyere servicelønn og med 4B-produktivtetsavtaler (avtaler hvor det er bedriften selv som styrer fortjenesten til akkordlaget). Resultatet av dette var et drastisk fall i bruk av akkordtariffen, noe som etter hvert førte til at kunnskapen til å regne akkord forsvant, både blant montørene og

prosjektlederne. Dette kan vi se resultater av i dag ved at det er servicemontøren og ikke prosjektmontøren som er lønnsledende.

Over 300 kr. timen

Selv om det for tiden regnes svært få akkorder i Rogaland, er det en høy aktivitet på dette i Trøndelag og på Østlandet. Her er det ikke uvanlig at akkorder vipper over 300 kr. timen.

Rett til akkord

Dersom klubben eller montørlaget ønsker å regne akkord på et prosjekt, skal det jobbes etter akkordtariffen når montørene krever det. Etter Landsoverenskomsten holder det at arbeidstaker eller arbeidsgiver krever at det skal regnes akkord. Ingen av partene kan da nekte det. Det eneste kravet som stilles er at jobben må ha en varighet utover 24 timer.

Plikt til å legge forholdene til rette

Når montørene krever at det jobbes akkord er bedriften pliktig til å legge forholdene til rette slik at det kan kjøres en mest mulig rasjonell akkord. I akkordtariffen ligger det bl.a. krav til at bedriften skal fremstille arbeidstegninger i målestokk 1:50 før arbeidet startes opp. Dersom dette ikke foreligger tilkommer det et tillegg på akkorden. Bedriften skal videre levere akkordtaker oppgaver over materiell og utstyr med typebetegnelse/El.nummer.

Utrekning

Akkorden regnes etter prisene i akkordlisten. For at vi skal slippe å justere alle disse prisene opp etter hvert akkordoppgjør, ganges alle priser i listen opp med det som kalles en «akkordmultiplikator». Denne justeres 1. mai hvert år. Per 1. mai 2016 er den på 2,197. Vi kan ta et eksempel: Opplegging av kabelbro gir en listepris på kr. 35,52 per meter opphengt bro. Denne ganges da med akkordmultiplikatoren på 2,197 - kr. $35,52 \times 2,197 = \text{kr. } 78,04$. Det betyr at akkorden betales med kr. 78,04 per meter opphengt kabelbro (bredde 10 til 100cm).

Kursing

Den 10 og 11. januar ble det avholdt kurs for våre medlemmer i akkordtariffen. Her deltok det medlemmer fra Apply TB, Bravida, Caverion, Helgevold Elektro, KE Installasjon og Sønnico. ***Dersom du eller din klubb ønsker å regne en jobb etter akkordlisten, stiller vi gjerne opp fra fagforeningen og kurser de som måtte ønske det. Det er bare å ta kontakt.***

Hvorfor jobbe akkord?

- Arbeidslagets fordeler

- ✓ Høyere timelønn, også for lærlingene
- ✓ Mer feriepengar, høyere sykelønn, pensjon og helligdagsgodtgjørelse
- ✓ Økt eierskapsforhold, motivasjon og samhold

- Bedriftens fordeler

- ✓ Redusert antall medgåtte timer på prosjektet
- ✓ Større fokus på tillegg, avvik og endringsmeldinger
- ✓ Akkordtariffen benyttes både som anbudsverktøy og lønnsutregning

Hjelpemidler

På EL & IT Forbundets hjemmesider finner du vår verktøykasse i akkord: <http://elogit.no/verktoykasse-akkord>. Her kan du laste ned akkordtariffen, program til å regne ut akkorden, brosjyrer og kurs. Vi har også opprettet en side på facebook: <https://www.facebook.com/akkordsiden>, en ressurside for montører som jobber, eller ønsker å jobbe akkord.

Prøv "akkord-app'en". Sjekk hvor mye du har/kan tjene i løpet av en dag.

For å laste ned applikasjonen trenger du en egen QR-leser, som du henter i butikkene til Android- eller Apple-systemene.

1. Bruk en QR Barcode skanner på figuren.

2. Du må deretter lage en snarvei til startsiden din.
- Android, mens siden er oppe, velg innstillinger og opprett snarvei. - Iphone, i QR-reader, klikk på kompasssymbolet, mens siden er oppe, velg Open in Safari, klikk på symbolet nederst på skjermen (en oppoverpil), velg legg til på Hjem-skjerm. - Windows Phone 7 og 8. Scann QR-koden med en QR-leser. (I Marketplace/ Store fins flere gratis QR-lesere som kan lastes ned, f.eks Scan – QR code and barcode scanner). - Når QR-koden er scannet vil det åpne seg en side i telefonens vanlige nettleser Internet Explorer. I Internet Explorer – klikk på menylinjen til høyre nederst på skjermen (...). Velg "fest til start".

3. Du har nå lagd en snarvei til akkordprogrammet som fremstår som en app med et miniatyrbilde av forbundets logo.

Alf Jørgensen fra Aker Solutions har deltatt på LOs kartellkonferanse
Foto: Geir Ove Bernhoff

LO Kartellkonferanse Oslo 11.- 12.1.2017

Av: Alf Jørgensen

Konferansen som er en viktig møteplass hvor fagforeningene i leverandørindustrien får møte både tillitsvalgte og ledelse fra Statoil.

Konferansen ble avholdt på Scandic Viktoria hotell i Oslo og tok for seg temaer som Risiko nivå i petroleumsvirksomheten, hvordan endring i kontrakter får uheldige konsekvenser for HMS. Helikopter og sikkerhetsutfordring i krevende tider. Rammevilkår for leverandørbedrifter til Statoil, og Statoils samfunnsansvar. Og hvordan forbunda ser på Statoils virksomhet på norsk sokkel.

EL&IT var representert med totalt 7 personer på konferansen.

EL&IT sentralt var representert med Jan Olav Andersen og Trond Løvstakken.

Av de 7 var det 3 fra EIT klubben i Aker Solutions

Fra Rogaland elektromontørforening deltok Alf Jørgensen.

Av: John Helge Kallevik

Har du sjekket at du får rett helligdagsgodtgjørelse?

Nå nærmer påsken og pinsen seg. I påsken er Skjærtorsdag, Langfredag, 1. og 2. Påskedag helligdager. I pinsen er det 1. og 2. pinsedag. I tillegg kommer 1. og 17. mai som høytidsdager samt Kristi Himmelfartsdag som helligdag.

Før en skal ha godtgjøring for disse dagene er det viktig at bedriften regner ut og du får ut rett sats, beregnet på gjennomsnittlig timelønn.

Beregning av gjennomsnittlig timefortjeneste er lik helligdagsgodtgjørelse:

All lønn og alle tillegg tas med for beregning av gjennomsnittlig timefortjeneste. Denne lønsmassen divideres på antall timer det er arbeidet. Det er viktig å merke seg at det *kun* er timene og tilleggene for fagarbeiderne som skal være med i gjennomsnittsberegningen. Lærlinger og ufaglærte skal helligdagsgodtgjørelse tilsvarende forskjellen til fagarbeidere.

Lønsmassen divideres på antall timer. Det er snittet for 4. kvartal som skal brukes, for henholdsvis påske, pinse, Kristi Himmelfartsdag 1. og 17. Mai.

Utrekningen skal foretas av bedriften. Klubbene skal kontrollere at utregningen er korrekt.

Får du vanlig lønn for disse timene? Det er viktig at en får riktig betaling for hellig- og høytidsdagene.

For ordinært arbeid er helligdagsgodtgjøring en erstatning for at en ikke får arbeide. Både ved arbeid offshore og på landanlegg (arbeid utenfor bedriften/ hjemmet) er det en lønnsbestemmelse. Dette betyr at helligdagsgodtgjøringen ikke bortfaller fordi om en arbeider. I tillegg kommer lønn og overtid. Det vil den gjøre hvis en arbeider på et bygg eller

Påske og pinse nærmer seg. Får du den godtgjøring du skal ha for helligdager/høytidsdager og 1. og 17. mai? For ordinært arbeid er helligdagsgodtgjøring en erstatning for at en ikke får arbeide. Både ved arbeid offshore og på landanlegg (arbeid utenfor bedriften/ hjemmet) er det en lønnsbestemmelse.

service ved vanlig 7,5 timers arbeid.

Offshore og på landanlegg (Landsoverenskomstens for elektrofag § 9) er en lønnsbestemmelse ved arbeid på disse dagene med samme timeantall som arbeidsplanen. Har en 12 timers arbeidsdag etter arbeidsplanen skal en også ha 12 timer med helligdagsgodtgjørelse både på landanlegg og for offshorearbeid. En skal og ha 7,5 timer helligdagsgodtgjørelse i avspasering. På landanlegg kan arbeidsdagen være fra 10 timer til 12 timer.

Det vises til offshoreavtalens pkt 13.8 og Landsoverenskomstens § 12 og § 9 F (2 siste avsnitt).

Minner om at hellig- og høytidsdager må falle på en virkedag offshore, mandag til og med fredag, (også for friperioden med 7,5 timer) mens på landanlegg skal det betales helligdagsgodtgjørelse uansett hvilken dag hellig- og høytidsdagen faller på. (også for friperioden med 7,5 timer)

De fleste har sin vanlige lønn som godtgjørelse. Da er ikke alle faste tillegg lagt til, kun bedrifts interne tillegg og fagarbeider tillegg.

Ser en i fagforeningens statistikk for helligdagsgodtgjørelse har de fleste oppgitt egen lønn.

I statistikken har vi fra en del klubber fått oppgitte tall for helligdagsgodtgjørelsen. Det varierer fra kr 264,37 til kr 310,00 på det høyeste.

De oppgitte tallene er alle fra olje- og anleggsmiljøet. Snittet for helligdagsgodtgjørelsen blir da Kr 275,76 (Haugesund) og kr 311,33 (Stavanger).

Til orientering er snitt for laveste fagarbeiderlønn kr 235,59 for Haugesund og for Stavanger er snittet kr 245,73.

Sjekk utregningen og få oppgitte tall fra bedriften! Da får en korrekt helligdagsgodtgjørelse i de kommende hellig- og høytidsdagene!

Et nytt arbeidsmarked med stort innslag av bemanningsbyråer, midlertidig ansettelse og «0-times» kontrakter får skylden for økende ulikheter i Norge og OECD-landene. Selv om Norge er blant landene med minst ulikhet, har denne utviklingen vist en bekymringsverdig økning den senere tid.

De fleste som mister jobbene sine i dag går over i midlertidige jobber i bemanningsbyrå, med mye lavere betaling og langt dårligere arbeidsforhold. Selv om Arbeidsmiljøloven krever at faste ansettelser skal være en hovedansettelsesformen i Norge, er det midlertidige ansettelser som øker mest. I en rapport utarbeidet av «Senteret for lønnsdannelse», slår det fast at sysselsettingsveksten i Norge de siste årene er kommet blant arbeidsinnvandrere. Sysselsettingen i den norske befolkningen for øvrig har i samme periode vært uendret. Samtidig har sysselsettingen gjennom bemanningsbyråene økt betydelig. Dette betyr at mesteparten av den økte sysselsettingen har kommet gjennom bemanningsbyrå og i form av midlertidige

ansettelser.

Bemanningsbransjen er nå den største arbeidsgiveren

Før sitt landsmøte i 2011 gjennomførte Fellesforbundet en undersøkelse med et mål om å finne ut hvor stort innslag det var av bemanningsbyrå i byggebransjen i Oslo og Akershus. De fant da ut at de seks største bemanningsbyråene var dobbelt så store som de seks største entreprenørene. Før landsmøte i 2015 gjentok de denne undersøkelsen, og til sin forskrekkelse avdekket de at disse seks bemanningsbyråene da hadde vokst til å bli seks ganger større enn de seks største entreprenørene. Denne utviklingen har også

Utviklingen har herjet hardt med organisasjonsgraden i bransjen

herjet stygt med organisasjonsgraden i byggebransjen, som i Oslo og Akershus har sunket så lavt som 14 prosent. På grunn av den svært lave organisasjonsgraden på dette området har fagbevegelse her rett og slett mistet styrken til å kunne endre forholdene, presis slik høyre siden har ønsket det.

Myndighetene er pådrivere

Når de arbeidsledige melder seg arbeidsledige hos NAV, blir de bedt om å søke jobb i minst tre bemanningsbyrå, noe som er et vilkår for å få innvilget dagpenger. Hvilke vilkår de arbeidsledige blir tilbudt i disse bemanningsbyråene legger NAV seg ikke opp i, selv om disse i enkelte tilfeller kan likne på rene «slavekontrakter». De norske myndighetene blir dermed en pådriver for denne type ansettelser.

Dette bilde blir ytterligere forsterket når vi ser på måten offentlige anbud tildeles. Her er kompetanse og kvalitet byttet ut med mantraet pris – pris – og lavest pris. Selv om det det på alle måter skinner igjennom at dette er en useriøs aktør, velges disse. På denne måten blir norsk utdanning med ordnede forhold utkonkurrert av billig, ofte ufaglært, arbeidskraft. De som respekterer den norske modellen klarer ikke å vinne anbud. Det er de som klarer å presse arbeidernes rettigheter lengst ned som vinner anbudene. Dette slår naturligvis hardt ut i byggebransjen som er en anbudsorientert bransje.

I anbuksbransjen er det en utstrakt bruk av underleverandører. Hovedmotivet for å bruke disse er for å presse lønns- og arbeidsvilkår for dem som utfører jobbene. Vi kan derfor si at dagens bruk av underleverandører ikke knytter seg til et kompetansebehov, men bygger på et økonomisk motiv. Bruken av underleverandører er derfor sterkt medvirkende til å ødelegge det norske arbeidsmarkedet.

Rettsløs yrkesgruppe

Når vi ser på den lønnsutviklingen i Norge har vi i snitt steget 42,1 prosent fra 2006 til 2015. Ser vi på derimot på lønnsutviklingen for de laves betalte i Norge, har de i samme periode kun gått opp 0,5 prosent når prisstigningen er fratrasket. Det er i denne siste gruppen vi finner de midlertidig ansatte i bemanningsbransjen. Dette er en yrkesgruppe som er mer eller mindre rettsløs når det kommer til lønns- og arbeidsvilkår. Hvem tørr å be om bedre forhold når de kan få sparken på dagen? Bemanningsbyråene er i tillegg værstinger med å bryte lovverket, uten at hverken samfunn eller tilsynsmyndigheter tar tak i det!

Eksempler fra vår medlemmer

Vi har sett en del eksempler på dette gjennom den kontakten vi har med medlemmene. Her er et lite utvalg av dem:

Mann, tidligere ansatt i en stor elektrobedrift i Stavanger med tariffavtale. Er i dag midlertidig ansatt i et bemanningsbyrå. Arbeider for tiden i Oslo, 68 timer i uken for 213 kroner timen.

Kvinne, tidligere fast ansatt med tariffavtale hos en kontraktør til Statoil. Er nå midlertidig ansatt i et bemanningsbyrå på en tremåneders kontrakt. Bemanningsbyrået har leid henne ut til en operatør som har leid henne ut til en annen operatør som igjen har leid henne ut til Statoil. Betalingen er 180 kroner timen. Arbeidsoppgavene er tilsvarende det hun gjorde da hun var fast ansatt.

Nyutdannet kvinnelig elektriker fikk jobb i bemanningsbyrået Hamilton People. Hun ble sendt til Ølen for å jobbe nattskift og bo på brakke. Her jobbet hun 255 timer på én måned uten overtidsbetaling. Hamilton People holdt ingenting. Hun måtte kjøpe sitt eget flammehemmende arbeidstøy, verneutstyr og verktøy. På verftet jobbet hun sammen med 900 mannfolk, uten å ha tilgang til damegarderobe.

Fratatt forhandlingskraft

Felles for disse jobbene er at de midlertidige ansatte blir truet med oppsigelse dersom de ikke blindt følger bedriftens vilkår og diktater. Organiseringen i denne bransjen er svært lav, og det få eller ingen som tørr å stå opp imot urettmessig behandling. Vi kan derfor konstatere at denne bransjen har fjernet de ansattes forhandlingskraft. Dette er noe bransjen utnytter til det fulle.

Hvem stikker av med pengene?

Når produktiviteten stiger, mens lønningene stagnerer, hvem er det da som stikker av med alle pengene? Den franske økonomiprofessoren, Thomas Piketty, har gjennom sin statistiske forskning av økonomien fra 1700-tallet og opp til i dag konstatert at: «aldri i historien i noe samfunn er det blitt registrert så store lønnsforskjeller som vi nå ser i det amerikanske samfunnet». Amerikanske toppsjefer tjener 276 ganger mer enn arbeiderne. Direktørlønningene har steget med 940 prosent siden 1978. Lederen av det skandaleomsuste og konkursrammede renovasjonsselskapet Veireno, tok i fjor ut 80 millioner av selskapet. Eierne av en elektrobedrift i Rogaland tok ut 106 millioner på ett år! Disse pengene skal tjenes, og hvem er det som tjener dem? Når vi setter dette i perspektiv - hvor lenge må en elektriker jobbe for å tjene 106 millioner? 217 år, eller 5 arbeidsliv. Du måtte ha startet å jobbe

Norges konkurransekraft ligger ikke på lavlønn

på 1600-tallet og jobbet frem til i dag for å kunne tjene det samme som én mann tar ut på ett år! Det er ingen nyhet at de rike blir rikere, men de gjør det på bekostning av dem som skaper verdiene. Og, det er disse menneskene som ikke har råd til å gi oss en fast ansettelse med ordnede lønns- og arbeidsbetingelser.

Lavere produktivitet

I dag produserer en arbeidstaker fem ganger mer enn en arbeidstaker på 1800-tallet. Det er på denne måten vi blir rikere og kan ta ut mer lønn og fritid. Økt produktivitet skapes gjennom bedre arbeidsmetoder, effektivisering og automatisering. Norge har lenge vært et foregangs land på dette området, ved godt samarbeid, omstilling og evnen til å ta i bruk ny teknologi. Læring på arbeidsplassen er vi verdensledende på. Og, som jeg også påpeker i artikkelen «Trondheimskonferansen», tar det i Norge i snitt ett år innføre og ta i bruk ny teknologi. I Polen tar dette ti år, og da er allerede denne teknologien avleggs. Dette betyr at Norges konkurransekraft ligger på kompetanse og teknologi. Det er da et paradoks når den nye trenden i Norge er å konkurrere om den billigste ufaglærte arbeidskraften! Faktumet er at denne omleggingen har senket produktiviteten i Norge. Læringen går ned og det investeres mindre i ny teknologi.

Utviklingen utenfor Norge

Store og økende inntektsforskjeller innebærer tapte muligheter for samfunnet. I en OECD-rapport slås

det fast at veksten mellom 1990 og 2010 kunne vært nesten fem prosent høyere om ikke ulikheten hadde økt siden midten av 1980-tallet. Fra 1999 og frem til i dag har produktiviteten i de rike landene i verden økt med 20 prosent, mens lønningene i samme perioden har økt med 9 prosent. Folk flest tjener ikke nok til å kjøpe de varene som blir produsert. Dette er en ond spiral hvor da de rike skrur ned investeringene i nye arbeidsplasser, noe som vil forsterke denne tendensen ytterligere.

Ønsket politikk

Denne utviklingen er ønsket politikk. Regjeringens løsning på situasjonen er å angripe våre faglige rettigheter, legge til rette for bemanningsbransjen og gi mer skattelette til de rikeste, mens de straffer de arbeidsledige.

Økende ulikhet kan bare skje dersom det norske folket aksepterer det. Mener du at denne utviklingen er rettferdig, og at det kun er eliten som skal stikke av med all fortjeneste? Til høsten er det valg på nytt Storting i Norge. Da er det opp til deg hvem som skal få ansvaret til fordele ressursene i her i landet. Krev noe av politikerne. Og husk, en stemme til de borgerlige partier er en godkjenning til den politikken som nå føres.

Godt valg :-)

Økende ulikhet kan bare skje dersom det norske folk aksepterer det

Elendige forhold, denne kurvstolen var doent til polske arbeidere. Foto: Rune Tønnesen

Søknad om stipend kan fremmes av enkeltmedlemmer i LO med rettigheter i Utdanningsfondet og som på søknadstidspunktet har **sammenhengende medlemskap siste tre år**, og **1 års sammenhengende medlemskap** hvis du skal ta allmennfaglig utdanning som fører fram til studiekompetanse, eller praksiskandidat kurs etter § 3-5 i opplæringsloven.

Fondet yter støtte til

- a) Helårsstudium (2 semester)

Stipendets størrelse: Inntil kr. 17.000,- pr. studieår.

Søknadsfrist for studieåret 2017/2018: 15. mai 2017 (fristen er absolutt)

- b) Utdanning av kortere varighet enn pkt. a)

Praksiskandidat kurs § 3-5: Inntil kr. 10.500,- pr. skoleår.

Kortere kurs: Inntil kr. 5.000,- pr. studieår

AOFs Lese- og skrive kurs med datatekniske hjelpemidler kr. 10.500,- pr. skoleår.

Søknaden må fremmes før eller mens studiene er i gang. For studier som avsluttes med eksamen eller fagprøve anses denne som avslutning av studiet.

Anmodning om utbetaling av stipend kan skje i løpet av skoleåret eller senest 3 uker etter at det omsøkte tiltaket avsluttes.

Søknader kan sendes fortløpende, fortrinnsvis elektronisk på www.lo.no og blir behandlet en gang i måneden.

Fullstendige retningslinjer for fondet og søknadsskjema kan også fås ved henvendelse til Landsorganisasjonen i Norge, LOs distriktskontorer eller fagforbundet ditt.

TRONDHEIMS- KONFERANSEN 2017

Foto: Geir Ove Bernhoff

Midlertidige ansettelser og omfattende bruk av bemanningsbyråer har ført til en lavere produktivitet i norsk arbeidsliv. Disse ansettelsesformene bryter i tillegg ned den norske arbeidslivsmodellen hvor nyskapning, kompetanseutvikling og et lærende arbeidsliv stopper opp».

Norge ligger på topp i verden når det gjelder hva nordmenn lærer på jobben. Når det innføres ny teknologi i Norge går det ett år før norske arbeidstakere kan utnytte dette. I Polen tar det ti år, og da er denne teknologien allerede avleggs. Norske høykompetente

fagarbeidere løser arbeidsoppgaver som i andre land løses av ingeniører. Dette gjør Norge til et samfunn som er godt rustet til å utvikle og omstille seg i den globale konkurransen, noe som vi ikke løser, men bygger ned ved å bytte ut vår kompetente arbeidere med billig innleid arbeidskraft.

Norge kan ikke konkurrere på lønnsnivå, vi må konkurrere med kompetansen til de ansatte. Faste ansettelser er en forutsetning for å opprettholde og videreutvikle vår høye kompetanse. Det er ingen bedrifter som vil påkoste dyr utdanning til arbeidskraft den ikke skal beholde.

De seks største bemanningselskapene er nå større enn de seks største entreprenørselskapene i Oslo. Det er snakk om en inflasjon.

Trondheimskonferansen hadde i år høy fokus på bemanningsbyråer som er i ferd med å ødelegge det tradisjonelle norske arbeidslivet.

Hadia Tajik

«Ap vil fjerne adgangen til midlertidig ansettelse og 0-timers kontrakter», lovet Arbeiderpartiets nestleder, Hadia Tajik, forsamlingen. Hun kunne fortelle da hennes far kom til Norge ble han varmt tatt i mot av Rosenberg-klubben og gitt fast jobb på Rosenberg Verft. I sin tid var det faktisk Arbeiderpartiet som åpnet opp til fritt leie for bemanningsbyråene

Nestleder i Ap, Hadia Tajik
Foto: Geir Ove Bernhoff

her i Norge. Hadia Tajik fikk derfor svar på tiltale: «Dersom dette hadde vært i dag ville din far kun fått tilbud om midlertidig ansettelse i et bemanningsbyrå uten lønn mellom oppdrag».

«Vi må respektere arbeidslivets regler» – fortsatte Hadia – «Arbeiderpartiet vil tydeliggjøre betydningen av det å ha en tariffavtale, betydningen av det å være en arbeidstaker og hva det betyr å være en arbeidsgiver» (med andre ord – gjøre det vanskeligere for en arbeidsgiver å utnytte arbeidstakerne). «Vi vil gjøre Arbeidsmiljøloven sterkere, stanse privatiseringen og reversere skattelette». Her er Arbeiderpartiet på offensiven. Fire år i opposisjon gjør noe med et parti, men dersom partiet skal greie å endre Norge etter fire år med mørkeblått styre, må de virkelig sette makt og vilje bak disse lovnadene. **Dette er noe vi velgere må kreve!** Som Ebba Wergeland så presist påpekte fra talerstolen «Arbeiderpartiet har et troverdighetsproblem. Det var de som innførte pensjonsreformen og frisleppet av bemanningsbyrå. Hvis ikke Ap endrer kurs, endrer ikke Norge kurs».

Den lille larven Aldrimett

«Alle politikere sier vi må jobbe mer. Dette er ikke en sannhet, men et politisk program til fordel for de rikeste i samfunnet. Robotene har allerede inntatt arbeids-

«Kapitalens interesser fremstilles som samfunnets interesser»

plassene, så hvorfor skal vi da jobbe mer ved å heve pensjonsalderen?» – spør Ebba Wergeland, lege og

spesialist i arbeidsmedisin. Kapitalens interesser fremstilles som samfunnets interesser – som barne-TV-larven «Aldrimett». Laven som aldri greier å spise seg mett på samfunnets penger, som alltid må ha mer.

Det hjelper ikke for de arbeidsløse at vi jobber lengre. Og hvorfor krever myndighetene at vi skal jobbe lengre når det ikke legges til rette for letter jobber til dem over 55 år? Etter 15 år med IA-avtalen (Inkluderende Arbeidsliv) har ikke arbeidslivet blitt mer inkluderende, snarere tvert i mot.

Faktum er at både de eldre arbeidstakerne og samfunnet ville tjent på en tidligere pensjonsalder. Vi får da mye friskere pensjonister og mindre belastning på helsevesenet. En forskningsrapport viser at pensjonister som valgte å gå av tidlig med pensjon hadde bedre psykisk helse, var mer fysisk aktive og hadde gått mer ned i vekt sett i forhold til kollegaer som sto lengre i arbeid.

I sin iver etter å presse folk til å stå lengre i arbeid har politikerne innført et pensjonssystem som fører til økt ulikhet. Eystein Garberg, fra EL & IT Forbundet, påviste gjennom sin innledning hvordan det nye pensjonssystemet rendyrker høyresidens belønningssystem, ved å straffe dem som sliter seg ut i tunge fysiske jobber, og belønne dem med god helse og mindre belastende jobber. Fra utlandet er det forsket mye på hvordan politikerne i Norge greide å innføre et slik åpenbart urettferdig pensjonssystem. Det konkluderes med at innføringen gled igjennom på grunn av en omfattende feilinformasjon av det norske folk.

Fagforeningsknusing

«Margareth Thatcher called the unions for the enemy within» – tordnet den forhenværende engelske fagforeningsaktivisten og gruvearbeideren **John Dunn** fra talerstolen i den fullsatte salen. Alle de steder hvor fagbevegelsen kommer under angrep øker ulikhetene i samfunnet. Fagbevegelsen er en avgjørende kraft for

å sikre likhet og rettferdig i fordelingspolitikken. Dette var noe Margareth Thatcher var fullstendig klar over da hun i 1984 gikk til angrep på de streikende gruvearbeiderne og knuste fagbevegelsen. England er nå en pioner på lave lønninger og «0-times kontrakter», og hvor forskjellen på fattig og rik aldri har vært høyere enn den er i dag. «Det er en felles fiende for alle organiserte arbeidere» – fortsatte John Dunn – «det er den kapitalistiske klassen». John Dunn og hans kollegaer ble mishandlet av politiet, svartelistet fra arbeidsmarkedet, solgt ut og forlatt av Labour-politikerne. Det var en bitter mann som talte til oss, og som manet salen til aldri å glemme hvordan gruvearbeiderne i England ble behandlet. John Dunn avsluttet ved å minne salen om at det nå kun er 8 multibillionærer i verden som eier mer enn 50 % av all formue, og siden vi er 7 milliarder kan vi lett nedkjempe dem.

John Thomas Suhr fra Handel og Kontor fulgte dette opp fra talerstolen ved å trekke frem politikken til de store norske butikkjedene El-kjøp, Lefdal, XXL og Expert. En del av deres ledelsesprosedyre er å knuse ethvert tilløp til fagforeninger. Ledelsen har reist helt til USA for å kunne lære seg hvordan dette skal gjøres. Noe vi burde tenke på før vi velger å handle i disse butikkene.

Privatisering av jernbanen

Det store prosjektet til nåværende samferdselsminis-

Fagforeningsaktivist og gruvearbeider John Dunn

Foto: Geir Ove Bernhoff

ter Ketil Solvik-Olsen fra Frp, er å privatisere jernbanen. Kronargumentet hans er at det skal bli billigere og bedre. I Storbritannia gikk prisene opp med 40 % etter privatiseringen. Den samme utviklingen ser vi også i Sverige.

Leder i Norsk jernbaneforbund Jane B. Sæthre påsto derfor at jernbanereformen ikke handler om økt åpen konkurranse, men en konkurranse om privat enerett på enkeltstrekninger. De som ser ut til å vinne anbudskonkurransene er utenlandske statseide jernbaneselskap. Med denne politikken fyller Norge opp utenlandske statskasser. Det fine med det er at regjeringen får oppfylt sin politiske ideologi, hvor privatisering og skattelette ser ut til å være løsningen på det meste.

Betraktninger rundt Trondheimskonferansen

av Fisnik Halilaj Fra Rønning Elektro

Trondheim Konferansen var meget inspirerende og interessant. Dette var første gang jeg var med. Heldigvis så tok vi et tidlig fly og ankom Trondheim rundt kl.11 før Værnes ble stengt pga. tåke.

Det var 3 flotte dager der vi fikk litt av alt. Vi fikk blant annet høre hvordan kameratene våre i England og Venezuela sloss for rettferdighet og rettigheter. AP nestlederen Hadia Tajik var også på talerstolen og ytret sine meninger. Hun startet med grovt ordspråk, men fikk inntrykk av at hun var oppriktig i sitt innlegg, og klarte å sjarmere veldig mange med klesstilen sin.

Flere av kameratene våre var ikke fornøyd med pensjon og EØS avtalen. Jeg kunne ha skrevet en hel bok uten å forstå alle utfordringer i fagbevegelsen. Mye å sette seg inn i, men her er det bare til å følge med og være engasjert.

Vi er nødt til å vise solidarisk evne og tenke på framtiden!

Mvh Fisnik Halilaj Rønning Elektro AS

Intervju med en som har tatt videreutdanning

Av: Svenn Åge Johnsen

Konserntillitsvalgte Svenn Åge Johnsen i Apply TB har intervjuet et av sine medlemmer som har søkt om studiepermisjon for å utdanne seg til ingeniør via «Y-veien». Y-veien er for deg med fagbrev. Som ferdig utdannet fagarbeider sitter du med solid erfaring og kunnskaper som trengs i et fagområde hittil dominert av teoretikere. Med y-veien trenger du ikke å ta ekstra fag, sommerkurs eller tilsvarende. Fagene du mangler er bygget inn i studiet, samtidig som vi har fjernet det du allerede har lært gjennom din yrkesfaglige utdanning.

Elektriker Øystein Tykhelle Amdal har valgt å videreutdanne seg via «Y-veien».

som er i dag.

Årsaken til ditt valg med å ta videreutdanninge?:

Årsaken til at jeg valgte å ta videreutdanning er flerdelt. Som mange andre i Rogaland og spesielt Stavanger ble jeg berørt av «Oljekrisen» som herjet regionen. Måtte av den grunn flytte til Bergen for å få meg jobb. Målet mitt da ble å få meg flere faglig ben å stå på for og å kunne stille sterkere i kampen om jobbene. Begynte derfor med å se på mulighetene for å utvide med flere fagbrev og høyere utdanning. Jeg synes også at dette må være det perfekte tidspunktet å studere på med nedbemanning og stor arbeidsledighet i regionen.

Undervisningen varierer mellom teori og praksis – fra forelesninger, veiledninger og øvinger til prosjektarbeid, lab-arbeid og selvstudium.

Navn: Øystein Tykhelle Amdal

Utdannelse bakgrunn:

Utdannet elektriker gruppe L

Videreutdanninge som er startet på?:

Har startet utdanningsprogrammet Elektroingeniør Y-veien på Universitet i Stavanger. Som er et 3 åring bachelorprogram.

Når planla du videreutdannelsen?:

Etter at arbeidsmarkedet ble mer og mer usikkert tenkte jeg at nå må jeg kunne få realisert drømmen fra videregående. Nemlig det å gå dypere inn i elektrofaget. Så for ca. et halvt år siden sendte jeg en søknad til UIS om opptak til studieplass elektroingeniør Y-veien. Og var en av de 35 heldige som fikk plass på studiet.

Når du er ferdig med denne studien, er planene å fortsette i bransjen?:

Den nåværende planen er fortsatt bli i bransjen men kanskje å dreie fagfeltet mer mot telekommunikasjonssystemer. Det å kunne være med å utvikle og sette i gang teknologi som kan styrke infrastrukturen

Hvordan har det vært å sette seg på skolebenken?:

Det har gått bedre enn forventet, men har vært og er fortsatt en stor omstilling. Det å kunne legge fra seg arbeidet på jobb å gå hjem er noe som ikke eksisterer lenger. Men en god motivasjon er å ha medstudenter som har samme utgangspunkt og intensjoner som meg.

Hva har vært dine opplevelser positive og negative med å ta en videreutdanninge?:

Den absolutt mest positive opplevelsen er å få en mer dypere forståelse for faget rent teoretisk og få noen «AHA» opplevelser.

Hvis jeg må utpeke en negativ side må det uten tvil være det å gå fra god fagarbeider lønn til å leve på studielån og oppsparte midler. «Gamle vaner er vonde å vrenge»

Føler du at du har hatt en oversikt over støtteordninger som finnes i fra organisasjonene som f.eks LO og EL & IT?:

Når jeg først bestemte meg for å søke på universitet visste jeg ikke så mye om støtteordningene via fagforening. Men etter det kom ut i bedriften at jeg skulle begynne å studere fikk jeg tips fra kollegaer og tillitsvalgte i bedriften. Jeg hadde også kontakt med EL og IT Rogaland for å endre medlemskapet mitt til Studentmedlemskap der jeg i tillegg fikk tips om diverse støtteordninger.

Distriktene Hordaland – Sogn & Fjordane, Møre & Romsdal og Rogaland var samlet i Bergen den 8 til 10 mars. Det var flere dagsaktuelle saker satt på dagsorden for debatter og gruppearbeid.

Førstedag startet med pensjonsordningen. Eystein Garberg hadde god innledning om “*rettferdig pensjon*”. Deretter har vi fått informasjon om utviklingen innenfor installasjonsbransjen skips og petroleumsindustrien. Innledningene var korte og trakk opp en del utfordringer i bransjen med vekt på offshoremiljøet, landbasert virksomhet, skipsindustri. Innledningen gikk videre til arbeidsledigheten og tiltakene. Det var flere som var bekymret for det norske arbeidslivet som er preget av social dumping, usikre arbeidsplasser og sist, men ikke minst bemanningsbransjen og konkrete tiltak mot det. Alle var enig om at det norske arbeidslivet har gått flere skritt tilbake.

Andre dag startet med innledninger fra lokale politikere som står på sikker plass til det kommende stortingvalget. Temaer som ble diskutert var blant annet: Den norske modellen om arbeidsliv, svekket velferdsmodellen, forslag mot ledighet, viktigheten av det organiserte arbeidsliv. Målet til politikerne var å fornye og forsterke den norske modellen. De ønsket at fellesskapet skulle bidra mer for å skape nye arbeidsplasser. Dagens sittende regjering skaper nesten ikke arbeidsplasser. Når det gjelder makt og rikdom, så økte forskjellsutviklingen. Faste ansettelser erstattes med innleie og midlertidighet, som igjen presser lønns og arbeidsvilkårene. Det

er bekymringsverdig at midlertidige ansatte organisere seg mindre. Politikerne fremhevet også viktigheten med fagbevegelsen.

Deltakerne påpekte saker som gikk på styrke av å gjøre det lettere å allmenngjøre tariffavtaler, og utfordringen mot arbeidsledigheten. Stilte spørsmål om vikarbyrå som ødelegger elektro bransjen. Hva kunne politikerne gjøre for å stramme inn vilkårene for bemanningsbransjen? Hva kan de gjøre mot den negativt utvikling av norsk arbeidsliv? Regjeringen må styrke kommuneøkonomien. Norsk arbeidsliv trenger nye regler for ungdom mot arbeidsløshet. Det var også flere som var bekymret over useriøse aktører som fikk oppdragene kun pga. billigst pris. Jeg må si dette var veldig interessant.

Neste tema etter lunsjen var arbeidstid- godkjenning av rotasjoner av Arbeidstilsynet. Vi har fått informasjon om Arbeidstidsenheten i Arbeidstilsynet. Rettslige rammer for søknader om arbeidstidsordninger etter Arbeidsmiljøloven kapittel 10. Arbeidstilsynet får flest søknader om gjennomsnittsberegning av alminnelig arbeidstid. Nærmere om vurdering av Arbeidsmiljøloven §10-5 tredje ledd. Så hadde vi debatt rundt om 4-2 ordningen.

EL og IT Forbundets utfordringene er:

- Stort press på Landsoverenskomsten pga. endret Arbeidsmiljølov
- Arbeidstakere, medlemmer og tillitsvalgte inngår (undergraver) tariff og lovstridige avtaler.
- Reisetid, kost og losji og utenbystillegg undergraves
- Forskjøvet arbeidstid/nattarbeid
- Lokalt personell i søndagsarbeid
- Manglende retningslinjer i tariffavtalene
- Kontroll av faktisk arbeidstid.
- Andre aktørens godkjenninger (utfordrer)
- Betalte kontra utbetalte pauser.

Trond Løvestakken hadde gjennomgang av arbeidstidsbestemmelser, arbeidstidsutvalget og hvordan få bedre rotasjoner på land. Forskning /helse/skiftarbeid/nattarbeid. Europa i dag har kun 24 % har vanlig dagarbeid, resten er skiftarbeid, nattarbeid, lørdag/søndagsarbeid, uregelmessig arbeidstid. De fleste rotasjonene som EL & IT Forbundet har godkjent var 14-21 og 15-20 rotasjoner.

Eter ble både gruppearbeid og debatt etter innlegget. Etter gruppearbeid og plenumsdebatt var det tid for oppsummering av temaet fra Trond Løvestakken.

En av de Siste dagens tema var etter- og videreutdanning. Innleder på dette temaet var Remi Unnvik som påminnet om viktigheten med å oppdatere seg i elektrofaget. Han kunne fortelle at Hordaland skal arrangert oppdateringskurs for medlemmer som går i rotasjon. Dette løser de ved å kjøre 2 parallelle kurs hvor kurs 2 starter opp 3 uker senere. Neste tema var Elektrofaget, utfordringer i forhold til FEK og bemanning. Faste ansettelser, innleie-midlertidighet, fagutdanning- herunder oppfølging av lærlinger. Mange gode debatter og innspill.

Tre dager med høyt tempo og gode diskusjoner og gruppearbeid ble avsluttet med lunsj, før turen gikk hjemover sammen med kameratene mine. (J Kallevik, L Slåttebrekk, R Skjold)

Lauritz Slåttebrekk

Betraktninger fra Distriktstariffkonferansen

AV: Lauritz Slåttebrekk

Åttende til tiende mars var det distriktstariffkonferanse [DTK] i Bergen. Dette var min første DTK.

På konferansen ble det tatt opp viktige, dagsaktuelle temaer som valg 2017, reisetidsbestemmelser, rotasjoner, produktivitetsavtaler, utdanningsløp innen elektro, data, IKT, og etter og videreutdanning. Mitt personlige favoritt tema var offshore industrien hvor vi fikk en god gjennomgang fra Atle Tranøy. Det jeg synes er skremmende er at vi skal ikke lengre enn over fylkesgrensen før vi finner folk som snakker ned olje og gass næringen vår.

Jeg synes det var en god konferanse, og en bra forberedelse til årets LTK. Det kommer til å bli et spennende år frem mot hoved lønnsoppgjøret 2018.

Av: Geir Ove Bernhoff

Som ansatt arbeidstaker, både fast og midlertidig, er arbeidsavtalen et svært viktig dokument.

Dette er ditt bevis for at du faktisk er ansatt og at arbeidsgiver har betalingsplikt for hele den tide arbeidsavtalen angir. Alle bedrifter som har ansatte er etter Arbeidsmiljøloven er pålagt å utstede arbeidskontrakt eller arbeidsavtale.

Det første advokaten spør etter når han/hun skal kjøre en oppsigelsessak for retten er arbeidsavtalen. Vi kan risikere at advokaten avviser saken dersom dette dokumentet ikke er på plass. Selv om loven peker på arbeidsgiver som ansvarlig for å utstede arbeidsavtalen, påhviler det uten tvil også et ansvar for den ansatte å sørge for at arbeidsgiver oppfyller sin forpliktelse. Etter Arbeidsmiljøloven skal du som arbeidstaker ha mottatt denne senest én måned etter ansettelse. Dersom du er midlertidig ansatt skal du motta avtalen senest første dag på jobb.

Ansiennitet

En svært viktig del av arbeidsavtalen er ansettelsesdato. Det er denne som setter grunnlaget for din ansettelsesansienitet, noe som er det viktigste utvelgelseskriteriet ved nedbemanning. For dem som har gått i lære i bedriften, begynner ansieniteten allerede å telle fra første dag som lærling. Og husk, alle lærlinger skal i tillegg til lærekontrakten også ha en ansettelsesavtale. Lærlingene skal senest motta avtalen første arbeidsdag. Dersom bedriften har en tariffavtale, vil ansienitetsforskjeller ved oppsigelser telle helt ned til timen du første gang møtte på jobb.

Lønn

Hvilken lønn du har avtalt skal stå i arbeidsavtalen. Dette er viktig for å bevise hvilken lønn arbeidsgiver har forpliktet seg å betale til deg. I disse nedgangstider har vi sett enkelte arbeidsgivere sette ned arbeidstakerne i lønn. Slik lønnsnedsettelse er ikke lovlig og er brudd på arbeidsavtalen dersom ikke hver enkelt arbeidstaker samtykker til lønnsnedsettelsen. I bedrifter med tariffavtale og lovlig valgte tillitsvalgte, kan tillitsvalgte gjennom forhandlinger avtale å sette ned lønnen til alle som lønnes etter tariffavtalen. De tillitsvalgte kan allikevel kun avtale endringer på de lokale tilleggene som er forhandlet frem på bedriften. Det betyr at tillitsvalgte ikke har myndighet til å avtale endringer på de faste satsene i Landsoverenskomsten, slike som grunnlønn, fagarbeidertillegg, lærlingelønn, overtidstillegg, utenbystillegg etc.

I de bedrifter det er tariffavtale holder det å skrive hvilken tariffavtale som du lønnes etter i arbeidsavtalen.

Endringsoppsigelse

I arbeidsavtalen skal det stå hvilket arbeid du er ansatt til å utføre og hvor du er ansatt (adresse). Dersom arbeidsgiver vil flytte deg til en annen fast arbeidsplass (eksempelvis fra Stavanger til Haugesund), eller bytte dine arbeidsoppgaver, vil det i de fleste tilfeller komme inn under definisjonen «*endringsoppsigelse*», noe som juridisk behandles på samme måte som en normal oppsigelse. For å kunne definere slike forhold som en endringsoppsigelse, må arbeidsavtalen tydelig beskrive ansettelsessted og arbeidsoppgaver. Hvis det i arbeidsavtalen står f. eks. «*for tidene ansatt i Rogaland*», eller at arbeidsoppgavene beskrives som «*alt forfallende arbeid*», har du underskrevet en avtale som er temmelig åpen for arbeidsgivers styringsrett. I slike avtaler vil det være vanskelig å ta arbeidsgiver for en endringsoppsigelse. Vær derfor nøye med hvordan du og din arbeidsgiver utfyller din avtale. **Husk, du skal være enig i avtalen før du skriver under!** Arbeidsgiver har ingen rett til ensidig å velge hva som skal stå i avtalen.

Avtalens innhold

Etter Arbeidsmiljølovens bestemmelser (§ 14-6) skal arbeidsavtalen minimum inneholde:

- Hvem avtalen gjelder (navn på arbeidsgiver og arbeidstaker)
- Arbeidsplassen og arbeidsplassens adresse
- Arbeidstittel eller stilling (i dette vil det fremkomme hva du jobber med)
- Ansettelsesdato (det er denne som danner grunnlaget for din ansiennitet)
- Forventet varighet dersom du er midlertidig ansatt (under dette punktet må arbeidsgiver også

grunngi de juridiske holdepunktene i den midlertidige stillingen. Arbeidsmiljøloven og FEK-forskriften oppramser en del forutsetninger for å kunne ansette midlertidig)

- Lengden på en eventuell prøvetid (maksimum lengde på prøvetiden er 6 måneder)
- Arbeidstakerens rett til feriepenger og reglene for fastsettelse av ferietidspunkt
- Hvilke oppsigelsesfrister som gjelder for arbeidstaker og arbeidsgiver
- Den avtalte lønn ved arbeidsforholdets begynnelse og eventuelle tillegg og andre godtgjøringer som ikke inngår i lønnen. Dette kan f.eks. være pensjon, kost- og losjigodtgjørelse. Utbetalingsmåte og tidspunkt for lønnsutbetaling skal også fremkomme i dette punktet. (i dette punktet kan det i stede for konkret lønn refereres til gjeldende tariffavtale)
- Lengden og plasseringen av den daglige og ukentlige arbeidstiden
- Lengden av pauser
- Avtale om særlige arbeidstidsordninger
- Opplysninger om eventuelle tariffavtaler. Dersom tariffavtalen er forhandlet frem utenfor bedriften skal arbeidsavtalen inneholde hvem som har forhandlet den frem (tariffpartene)

Hjelp fra tillitsvalgte

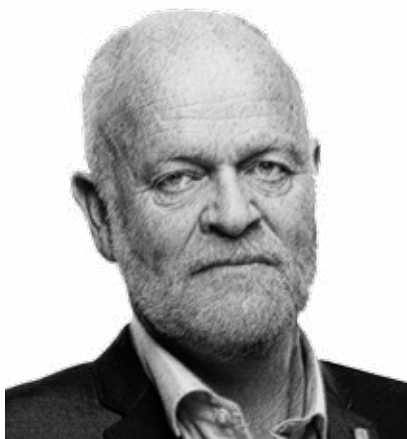
Når vi søker nye jobb vil det for de fleste av oss være vanskelig å diktere hvilke vilkår vi krever i en arbeidsavtale. Forhandlingskraften til den enkelte er ikke særlig sterk i slike situasjoner. Det er derfor viktig at de tillitsvalgte i bedriften på forhånd fremforhandler en standard på arbeidsavtalene i bedriften. På denne måten kan vi unngå at de ansatte ender opp med dårlige arbeidsavtaler.

Dersom bedriften ønsker å endre dine arbeidsoppgaver, arbeidsplass eller andre arbeidsvilkår, kan de ikke gjøre det uten å forhandle frem disse endringene i din arbeidsavtale. En ny arbeidsavtale skal etter loven foreligge senest en måned etter at endringene har funnet sted. Etter Arbeidsmiljøloven har alle rett til å ta med seg en tillitsvalgt i slike forhandlingsmøter. Vi i Rogaland Elektromontørforening vil på det sterkeste anbefale medlemmene å benytte seg av denne retten. ***Gå aldri alene i et forhandlingsmøte med bedriften!***

Last ned fra nett

På arbeidstilsynets hjemmeside kan du laste ned en standard arbeidsavtale og bruke den som en mal når du eller klubben skal utforme nye eller oppgradere de gamle arbeidsavtalene.

EVERY-saken

*Av: Per Gunnar Salomonsen, leder
av IKT-bransjens fagforening*

Oppsigelsessaken mellom EVERY og EL og IT Forbundets hovedtillitsvalgt i bedriften, John Christian Hanssen.

Vi i IKT Bransjens Fagforening har hele tiden opplevd denne saken som et angrep på John Christian Hanssen som person og tillitsvalgt. Om ikke dette kan bevises, så er det uomtvistelig en mangel på aksept for og et angrep på partsforholdet og de tillitsvalgtes behov og rett til å utføre sin gjerning med rimelig grad av beskyttelse.

Et resyme av sakens historie:

Første runde med forsøk på å skyve J.C.H. ut av bedriften kom i september 2014. På dette tidspunktet var J.C.H. fast på 80 % fristilling som tillitsvalgt etter muntlig avtale med bedriften, og hadde vært nærmest 100% som tillitsvalgt i flere år på grunn av store omstillings saker i EVERY konsernet.

Bedriften hevdet at J.C.H. var overtallig på grunn av tapet av en kontrakt med Posten Norge. Bedriften hevdet at de ikke hadde vurdert hans rolle som hovedtillitsvalgt i denne sammenheng.

IKT Bransjens Fagforening så på saken som et klart angrep på tillitsvalgt i EVERY og vedtok en resolusjon mot det som holdt på å skje. Denne og andre uttalelser fikk presseoppslag. Dette medførte at J.C.H. fikk tilbud om innplassering (tilbud om jobb). I ettertid har bedriftens representanter mer eller mindre direkte innrømmet at det var styrets leder som hadde krevd kursendring i denne saken.

Når bedriften på nytt begynte å skyve J.C.H. ut høsten 2015, så var eierforholdet og styrets sammenstilling endret.

I februar 2016 ble mulig oppsigelse igjen drøftet. John Christian med undertegnede som bisitter la hovedtyngden av vår argumentasjon på at dette er et angrep på partsforholdet og hovedtillitsvalgtes stilling i bedriften. Dette stoppet ikke EVERY fra å gå til oppsigelse av hovedtillitsvalgt John Christian som en påstått konsekvens av virksomhetens forhold og økonomi.

Samtidig med at oppsigelsesforhandlingene etter AML § 17-3 startet var det god dekning i pressen av saken, samt en solid fanemarkering utenfor EVERYs hovedkvarter på Fornebu.

Bedriftens representanter krevde å bli trodd på at dette ikke var noe felttog mot EL og IT hovedtillitsvalgt i bedriften. Det overbeviste ikke tillitsvalgte i EL og IT Forbundet og fagbevegelsen for øvrig. Dette oppfattet fagbevegelsen som et angrep på tillitsvalgt rollen for å gjøre denne mer utrygg, og det ville blitt virkningen om dommen hadde gått i EVERYs favør.

Saken ble behandlet i Tingretten i Asker og Bærum i slutten av januar 2017. LO advokat Edvard Bakke førte saken på vegne av John Christian.

Dom forelå 3. februar. Oppsigelsen av John Christian Hanssen ble enstemmig kjent ugyldig på bakgrunn av dårlig og ikke dokumenterbar utvelgelse og manglende vektlegging av hans rolle som tillitsvalgt.

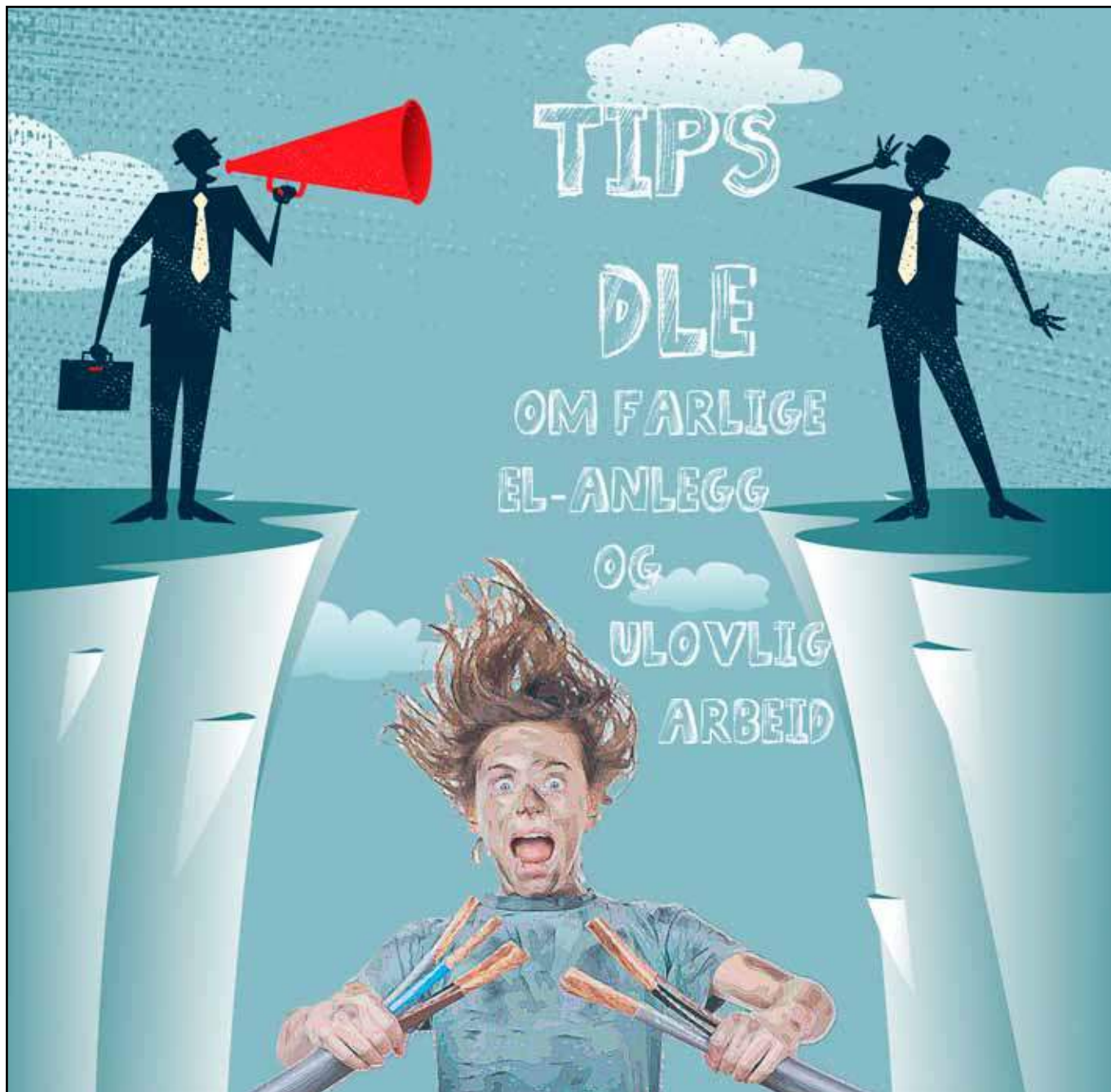
Dommen er nå rettskraftig. Det er en viktig seier for fagbevegelsen og dens tillitsvalgte. Den slo tilbake et angrep på tillitsvalgtes ansettelses trygghet noe som er viktig for alle tillitsvalgte. Det å ha trygge rammer rundt sitt verv er viktig for utførelsen av dette.

EVERY har krevd å bli trodd på at dette ikke var en kampanje mot hovedtillitsvalgt John Christian Hanssen. Nå kan de bevise dette ved å gi J.C.H. ro rundt sitt tilsettingsforhold slik at han kan vie sin oppmerksomhet til tillitsvalgt gjerningen. Kommer nye forsøk på å skyve John Christian Hanssen ut av EVERY har de så absolutt gjort sine ord til skamme.

Framtiden vil gi oss svaret.

Klubbleder i Evry vant rettsaken mot bedriften Evry, som ønsket å si han opp.

Tips ditt lokale El-tilsyn (DLE) om farlige el-anlegg, brudd på FEK-forskriften eller el-arbeid som blir utført av ufaglærte.

Lyse Elnett

Det Lokale Elektrisitetstilsyn-DLE

E-post adressen for tips og bekymringsmeldinger er: bekymring.dle@lyse.no

Det lokale elektrisitetstilsyn Haugaland Kraft AS

E-postadresse til DLE Haugaland kraft er:

eltilsyn@hkraft.no

Telefonnummer er 05271.

Send gjerne en kopi til fagforeningen også på e-post: firmapost@rele.no

*Foran fra venstre: Håkon Knutsen, Anders H. Hansen, Lars Vatland og Eirik Andersen.
Bak fra venstre: Runar Enerstvedt, Mads Hamre og Ronny Haukås Haga.*

Stiftelse av EL & IT Klubben ETR Hangesund. Stiftet 2. mars 2017 i Kaigt 1, Folkets Hus.

Av: John Helge Kallevik

***7 av 9 medlemmer møtte opp til stiftelsesmøte. Landsoverenskomsten for
elektrofag ble etablert ved bedriften for mange år siden.***

Det var innkalt til stiftelsesmøte 2. mars 2017. Initiativ til møte var Ronny Haukås Haga.

I tillegg deltok organisasjonssekretær John Helge Kallevik.

Ordinær dagsorden var satt opp med informasjon om klubb, tillitsvalgte oppgaver, forhandlingsutvalg, klubbkasse og klubbtilskudd fra fagforeningen.

Det ble også diskutert samarbeid med andre klubber.

Møtet ble enige om å stifte klubb og velge tillitsvalgte.

Klubbkasse ble opprettet. Beslutning om trekk til klubbkassen ble utsatt til førstkommende medlemsmøte.

Valg av klubbstyret:

De ville velge tillitsvalgte. Det ble noe diskusjon om hvem som skulle velges til de ulike vervene.

Som klubbleder ble Ronny Haukås Haga valgt. Som nestleder og sekretær ble Runar Enerstvedt valgt. Som kasserer ble Andreas H. Hansen valgt. Det ble ikke valgt Verneombud da det akkurat er valg i bedriften med alle ansatte tilstede.

På stiftelsesmøtet ble det også presentert et forslag til "give aways". Det er et mini vater med EL og IT Forbundets logo og et slagord. Det ble enighet om å ta bilder av vateren og sende dette til fagforeningen ved lederen.

Yrkesvalgdagen 2017

-Dalane VGS

Av: Geir Ove Bernhoff

Marte Hanslien fra Caverion deltok på Rogaland Elektromontørforenings stand
Foto: Geir Ove Bernhoff

Rogaland Elektromontørforening stilte med stand på Yrkesvalgdagen til Egersund videregående skole 8. februar. Det var den åttende gangen skolen kjører dette arrangementet, og første gang fagforeningene var invitert til å delta.

Målet med Yrkesvalgdagen var å synliggjøre de yrkesmuligheter og bedrifter som finnes i regionen. For Rogaland Elektromontørforening var det viktig å bevisstgjøre elevene at vi faktisk finnes og viktigheten av å være organisert. Det var mange elever som var ganske uvitende på hva en fagforening egentlig var og hva vi sto for. En del elevene på skolen hadde fått i oppgave å utspørre bedrifter og organisasjoner, noe som bidro til at vi fikk bedre kontakt med elevene.

Målgruppen var 750 elever fra Dalane Vgs, 600 elever fra 9 og 10 klasse fra alle grunnskolene i Dalane og 50 personer fra Egersund voksenopplæringscenter.

Til å representere fagforeningen utover undertegnede, fikk vi med oss Marte Hanslien fra Caverion. Marte sitter som vararepresentant i fagforeningsstyret.

25 og 40 års jubilanter i Rogaland

Av: Geir Ove Bernhoff

40-års jubilantene sammen med Jan Olav Andersen og Arvid Erga
Foto: Geir Ove Bernhoff

I tradisjonens tro feiret Distrikt Rogaland sine 25- og 40-års jubilanter fredag den 3. mars i år. Det var 25-års jubilantene som ble medlem i NEKF eller Tele og Data forbundet i 1991 og 40-års jubilantene som ble medlem i LO i 1976 som ble feiret.

Forbundsleder Jan Olav Andersen og leder i Distrikt Rogaland, Arvid Erga, var på plass og delte ut jubileumsnålene til de feststemte jubilantene.

Festen ble arrangert på Quality Residence Hotell i Sandens hvor gjestene ble underholdt med ablegøyer av komiker Kristian Arntsen og Anne-Margrethe Vikeså som kjørte en musikk-Quiz.

Det ble sendt ut invitasjoner til 28 25-års jubilanter og 33 40-års jubilanter. Av disse var det følgende som møte opp på festen:

40-års jubilanter: Alf Terje Alsvik, Normann Johan Austvik, Sverre Edvar Bång, Jan Brynjulf Flage, Eyvind Martin Gundgerde, Ove Høiland, Reidar Kristensen, Anders Magnussen, Jan Birger Norenes, Kjell Håkon Pettersen, Jan Refsnes, Geir Øyvind Sjursen, Tor Olaf Skåra og Einar Kristian Stensen.

25-års jubilanter: Torger Espeland, Sigve Haugland, Rita Pedersen, Bente Sagerup og Bjørn Yngvar Sørensen.

*25-års jubilantene sammen med Jan Olav Andersen og Arvid Erga
Foto: Geir Ove Bernhoff*

*Jan Olav Andersen gratulerer 40-års jubilant Jan Refsnes
Foto: Geir Ove Bernhoff*

Verv nye medlemmer og bli med i trekningen av reisegavekort

Styret i fagforeningen har vedtatt at det også i 2017 skal trekkes ut vinnere blant ververne på julemøtene. De to førstepremier vil være reisegavekort pålydende kr. 10.000,- som trekkes på julemøtene i henholdsvis Haugesund og Stavanger. Nytt av året er at det vil bli trukket en 2. premie, som er et reisegavekort på kr. 5000,-. Dette trekkes blant alle ververne og trekningen vil foregå på det julemøte som avholdes sist.

Det vil fortsatt være slik at de som sitter i styret i fagforeningen eller er vara til styret samt de som er ansatt i fagforeningen ikke vil bli tatt med i trekningene uavhengig hvor mange de har vervet.

Ververne får med seg samme antall lodd som det antall nye medlemmer de har vervet. Husk at for å bli registrert som verver så må dere fylle ut vervet av feltet på innmeldingsblanketten.

Dette må du gjøre hvis du blir permittert/ arbeidsledig!

Du må snarest mulig ta kontakt med oss i fagforeningen eller EL & IT forbundskontoret.

Dersom du blir permittert/opsagt ved bedriften har du rett på fritt medlemskap i 8 uker, men forutsetningen er at vi mottar dokumentasjon fra NAV som viser at du er registrert hos de som permittert/arbeidsledig og mottar dagpenger.

Hvis du ikke sender inn dokumentasjon mens du går arbeidsledig vil du bli registrert som om du ikke betaler kontingent. Så snart dokumentasjon foreligger, får du fritak fra fagforeningskontingent og forsikringskontingent i 8 uker, og medlemskapet ditt inkl. forsikringene er i orden.

Når 8 uker er gått vil du få krav på forsikring fra forbundet sentralt, som sender ut giro.

Du må sende inn dokumentasjon hver måned. Du kan sende kopi av lønsslipp du mottar fra NAV om dagpenger. De lønsslippene sendes enten til firmapost@rele.no eller per post til vår adresse i Lagårdsveien 124, 4011 Stavanger.

Dokumentasjon som du må sende til fagforeningen på firmapost@rele.no :

1. Permitteringsbrev fra bedriften
2. Vedtaksbrev fra NAV
3. Lønnslipper fra NAV, sendes fortløpende etter hvert som de mottas.

Når du blir tatt inn i arbeid igjen, er det viktig at du gir beskjed til oss slik at det blir trukket fagforeningskontingent og forsikring fra første lønnsutbetaling.

Hvis du tilbake i arbeid noen få dager vil bedriften trekke deg i kontingent og forsikring, og kravet på fri medlemskap på 8 uker vil da bli forskjøvet.

Har du spørsmål angående noe, ta gjerne kontakt med oss på firmapost@rele.no eller telefon 51840450.

*Godt oppmøte i EL & IT Klubben Apply TB Stavanger
Foto: Geir Ove Bernhoff*

Av: Geir Ove Bernhoff

Hele 63 personer møtte opp til EL & IT Klubben Apply TB Stavanger den 21. februar. Klubben hadde leid auditoriet i bedriftens gamle lokaler på Lagårdsveien til årsmøte.

Det var klubbleder Svernn Åge Johnsen som åpnet møte, gjennomgikk program og beretning. Her kunne han meddele at alle som var oppsagt i 2015 er inne i bedriften igjen. Apply TB har i perioden i tillegg hatt et stort innslag av innleie fra andre produksjonsbedrifter. I dag måler klubben 87 medlemmer, noe som er en stor nedgang fra toppen i 2009 da klubben var oppe i 137 medlemmer.

Til møte var Geir Ove Bernhoff som representant fra Rogaland Elektromontørforening invitert. Han tok opp problemstillingen med den økende utviklingen av

midlertidig ansatte og bemanningsbyrå. Dette ble en het diskusjon blant medlemmene på årsmøte.

Etter valget består det nye styret i Apply TB klubben av følgende personer:

Klubbleder:	Svernn Åge Johnsen
Nestleder:	Karl Jørgen Eide
Sekretær:	Ole Hauge Sørbø
Kasserer:	Roald Claussen
Tilsynsasvarlig lærlinger:	Sven Rasmussen

Årsmøte i EIT klubben Aker Solutions as, avd. Stavanger

Av: Leif-Egil Thorsen

*Klubbleder EIT-klubben,
Leif-Egil Thorsen*

Årsmøte i Aker Solutions klubben ble avholdt på Folkets Hus i Stavanger fredag 24. februar 2017. fra kl. 18.00. Det var 39 medlemmer som deltok på årsmøte/bespisning.

Årsmøtet ble gjennomført i vanlig tradisjon med åpning og konstituering, godkjenning av innkalling, dagsorden og forretningsorden. Beretningene ble godkjent uten kommentarer. Regnskapet ble godkjent og revisorrappporten ble tatt til etterretning. Det var ikke innkommet noen forslag til årsmøtet. Budsjettet ble lagt frem og enstemmig vedtatt. Tilleggsforslag fra styret om omdisponering innen vedtatte rammer ble og vedtatt enstemmig.

Valget ble avholdt pr. post, og valgkomiteen ved Jarle Gimre la frem resultatet, som ble godkjent av årsmøtet. Dem som ble valgt på årsmøtet 24. februar 2017, var:

Klubbleder:	Leif-Egil Thorsen,
Sekretær:	Hege Louise Evertsen
Styremedlem:	Lars Ole Ersland.
Hovedverneombud:	Terje Hansen.
Vara til styret:	Kjetil Tønnesen, Helge Alsvik, Darryn Lee og Rolf Otto Olsen.
Revisor:	Hallvard Magnussen
Valgkomite:	Ann Kristin Johannessen.

Det ble av valgkomiteen ved Jarle Gimre fremlagt forslag til valg på 9 medlemmer og 9 vara til representantskapet i Rogaland Elektromontørforening som ble enstemmig valgt.

Årsmøtet ble avsluttet med nyvalgt klubbleder som takket for tilliten for seg og de andre nyvalgte. Det ble foretatt en trekning av 3. stk. gavekort for dem som hadde deltatt i forbindelse med årsmøteprosessen. Vinnerne ble: Olav Lothe Tunland, Hallvard Magnussen og Espen Kvernes Kanestrøm.

Det ble etter årsmøtet avholdt medlemsmøte, der det ble informert om interne saker som var aktuelle for EIT avdelingen. Marked og egne jobber fremover som ikke er så bra i 2017, samt nedbemanningsprosessen i 2016, med rettsforliket i februar 2017. Det ble og informert fra arbeid inn mot fagforeningen (RELE) og EL og IT Forbundet.

Det ble minnet om forslag inn mot LO kongressen og tariffoppgjøret i 2018.

Etter årsmøte/medlemsmøte gikk turen videre til Dolly Dimples, med servering av mat og forfriskninger og gode samtaler mellom kollegaer som ikke alle treffer hverandre hver måned/år! Seansen ble avsluttet med servering på Harbour Cafe.

*Det nye styret i Bravida-klubben
Foto: Geir Ove Bernhoff*

Av: Geir Ove Bernhoff

Det var et godt fremmøte da EL & IT Klubben Bravida avholdt sitt første årsmøte etter sammenslåingen med HS:Vagle klubben. Selve sammenslåingen skjedde på et ekstraordinært årsmøte i oktober 2016.

Som så mange andre bedrifter i regionen er også Bravida rammet av en midlertidig svikt i ordremengden, og avdelingsleder Ronny Øvrevik, som var invitert til møte, oppfordret derfor til mindre overtid i solidaritet med dem som hadde mottatt permitteringsvarsel.

Undertegnede var også invitert til møte for å informere om reglene rundt permittering og oppsigelser. På dette punktet ble det i tillegg informert om hvordan bemanningsbransjen ødelegger det norske arbeidsmarkedet.

Under budsjettbehandlingen vedtok årsmøte å bevilge et gavekort kr. 500,- hver til klubbmedlemmer som blir permitterte.

Siden dette var det første årsmøte etter sammenslåingen av Bravida og HS:Vagle klubbene sto samtlige posisjoner på valg i det nye klubbstyre. Følgende ble valgt:

Klubbleder:	Ole Kristoffer Sæther
Nestleder:	Laurids Jørgensen
Sekretær:	Alf Nordheim
Kasserer:	Andreas Johannesen Watson
Lærlingetillitsvalgt:	Vegar Vik
Kompetansetillitsvalgt:	Laurids Jørgensen
Verneombud prosjekt:	Dag Østerhus
Verneombud service:	Kim Rene Jakobsen

Etter at årsmøtet var avsluttet ble det fotografering utenfor. Vi kan derfor i denne utgaven av Samleskinnen se den nye Bravidaklubben prege forsiden av bladet.

Caverion Stavanger

Av: Geir Ove Bernhoff

Det nye styret i EL & IT Klubben Caverion Stavanger

Bak fra venstre: Lærlingerepresentant Jone M. Viken, Varamedlem Michael Skinner, Styremedlem Siv-Lill Tønnessen, Nestleder Knut Terje Larsen, Styremedlem Frode Årsvoll, Hovedverneombud Torjus Kolnes og Klubbleder Christopher Fagerland.

Foran fra venstre: Styremedlem Terje Tønning, Styremedlem Anders Sund Jensen, Sekretær Morten Rommetveit og Styremedlem Tor Lervik.

Foto: Geir Ove Bernhoff

I år kunne Caverion klubben vise til et bra oppmøte. Hele 39 medlemmer benket seg opp i bedriftens kantine i Vassbotn 1, på Lura. Det var en ivrig og samstemt forsamling som ikke lot seg be to ganger når de ble bedt om å stille seg til verv i styret og utvalg. Årsmøte ble avholdt den 16. februar.

Utover de faste årsmøtesakene ble det vedtatt å nedsette en komité for sosiale aktiviteter i klubben.

Til årsmøte hadde klubben invitert Rogaland Elektromontørforening som gjennomgikk reglene rundt permittering og oppsigelse. Fagforeningen kjørte i tillegg en innledning om vårt problematiske arbeidsmarked med løsarbeidskontrakter og omfattende sosial dumping. Dette er en ønsket politikk av vår regjering, noe som er viktig å ta i betraktning når vi skal avgi vår stemme til stortingsvalget i september.

Bedriften var også invitert for å orientere om arbeidssituasjonen for det kommende året. Bedriftens representant, Terje Monsen, påpekte viktigheten av å være organisert i det vanskelige markedet som vi for tiden arbeider i. Her trakk han blant annet frem utleieprisene

på markedet, hvor Caverion ofte blir tilbudt innleie av arbeidskraft som ligger langt under selvkosten til bedriften.

Følgende styre ble valgt:

Leder:	Christopher Fagerland
Nest leder:	Knut Terje Larsen
Sekretær:	Morten Rommetveit
Kasserer:	Geir Ove Bernhoff
Styremedlem:	Frode Årsvoll
Styremedlem:	Siv-Lill Tønnessen
Styremedlem:	Terje Tønning
Styremedlem:	Anders Sund Jensen
Styremedlem:	Tor Lervik
Lærling rep.:	Jone M. Vik
Vara medlem:	Michael Skinner
HVO:	Torjus Kolnes

Det nye styret i EL & IT Klubben OneCo Solutions

Fra venstre: Nestleder Peter Ørum Andersen, Klubbleder Arild Athammer, Sekretær Ole Jørgen Tobiassen, Kasserer Andreas Joakimsen, Varamedlem Morten Følgesvold og Styremedlem Bjørnar Skjeldal.

Foto: Geir Ove Bernhoff

Årsmøte OneCo Solutions klubben 2017

Av Geir Ove Bernhoff

13 medlemmer av totalt 27 deltok da OneCo Solution klubben avholdt sitt årsmøte i fagforeningens lokaler den 10. februar. Årsmøte var samtidig et stiftelsesmøte for den nye OneCo Solutions klubben.

OneCo Exsys stiftet ny klubb den 5. oktober 2016. Klubben hadde da 7 medlemmer og 100 % organisering. De var klar til å kreve tariffavtale. Før kravet

om tariffavtale ble oversendt, foretok bedriftsledelsen et mottrekk ved å fusjonere OneCo Exsys inn under OneCo Solutions AS. Dette resulterte i at

EL & IT medlemmene da ikke lengre var i flertall. I OneCo Solutions var det nå 46 ansatte som skulle regnes med når det skulle sendes krav om å tilslutte seg tariffavtalen «Landsoverenskomsten for elektrofagene». Medlemsprosenten på dette område hadde sunket til under 50 %. Bedriften OneCo Solutions AS er ikke organisert i en arbeidsgiverorganisasjon. For å kreve en tariffavtale i bedrifter som ikke er tilsluttet en arbeidsgiverorganisasjon (i vårt tilfelle Nelfo), vil det være fornuftig at minst 50 % av medlemmene er organiserte.

De tillitsvalgte tok ansvar

De tillitsvalgte tok derfor initiativ til å avholde møte i fagforeningens lokaler den 12. januar i år. Til dette møte ble alle organiserte og uorganiserte invitert. Resultatet ble en organisasjonsgrad på over 50 % og i dag teller klubben 27 medlemmer av totalt 46 ansatte på omfangsområdet. Krav om tariffavtale er nå sendt.

Stiftelsesmøte

Siden klubben skiftet navn fra OneCo Exsys til OneCo Solutuions fungerte årsmøte også som et stiftelsesmøte for den nye klubben.

Årsmøte besluttet å opprette en egen klubbkasse, hvor medlemmene forpliktet seg til et klubbtrekk på kr. 50,- per måned i tillegg til overføringene på kr. 300,- per medlem i året fra Rogaland Elektromontørforening. Dette vil sikre god økonomi i den nystartede klubben i årene som kommer.

Klubbstyret

Følgende ble valgt til det nye klubbstyret:

Klubbleder:	Arild Athammer
Nestleder:	Peter Ørum Andersen
Sekretær:	Ole Jørgen Tobiassen
Kasserer:	Andreas Joakimsen
Styremedlem:	Bjørnar Skjeldal
Varamedlem:	Morten Følgesvold

Tariffavtale

Som nevnt er det nå oversendt krav om tariffavtale i bedriften. Da OneCo Solutions AS ikke er en organisert bedrift er det ingen automatikk i innføring av en slik avtale. Dersom bedriften nekter å innføre tariffavtalen i bedriften går saken til mekling hos riksmeklingsmannen. Hvis bedriften fremdeles nekter å gi etter for tariffkravet har medlemmene i OneCo rett til å gå ut i en streik. I en slik situasjon er klubben avhengig av støtte fra oss andre medlemmer i EL & IT Forbundet, med støtteaksjoner og liknende. Det er viktig å støtte våre kollegaer når de er i slike situasjoner, for til flere bedrifter som har tariffavtale, desto sterkere står din og min og våre tariffavtaler.

***Rogaland Elektroforening ønsker
den nye OneCo klubben lykke til med
klubben og tariffavtalen :-)***

Det nyevalgte styret i EL & IT Klubben Rogaland Elektro. Foto: Geir Ove Bernhoff

Mandag 13. februar kl. 13:00 samlet medlemmene fra Rogaland Elektro sine avdelinger på Mosterøy, Randaberg og i Stavanger til årsmøte 2017. I god tradisjon så benytter klubben sine rettigheter til å avholdet årsmøte i arbeidstiden med betaling ihht hovedavtalen vår.

Klubben i Rogaland Elektro består av ca 35 medlemmer og 23 av disse medlemmene stilte opp. Klubblleder Eirik Håland åpnet møte med å ønske alle oppmøtte velkomne og etter godkjenning av innkalling, da gikk møte effektivt over til saklisten som lå foran oss.

Organisasjonssekretæren Geir Ove Bernhoff holdt innlegg om permitteringsreglene og endringene fra 1/7-2017. Noe som kom veldig tydelig frem er hvor viktig det er med god dialog, det at medlemmer gir beskjed til tillitsvalgte og Rogaland Elektromontørforening når de blir permittert. Da får medlemmer oppfølging og fritak fra kontingent.

Årsberetningen fra klubben kunne informere om mye aktivitet siden sist årsmøte. Klubben har avholdt blant annet to hastemøter med medlemmene i forbindelse med store uenigheter i forhandlinger med bedriften. Dette føyer seg inn i rekken med mye annen aktivitet.

Da årsmøte omsider kom til agenda om valg så ble det tydelig informert fra flere sentrale personer i klubben om behovet for nytt blod og nye bidragsyttere.

Det øverste vervet som sto på valg var nestleder vervet etter at John Anders Raustein valgte å ikke stille videre. Til gleden for alle medlemmer i klubben stilte Petter Feedt fra Rogaland Elektro Avd Randaberg seg. Også kasserer vervet har fått ny valgt kandidat, Ronny Køppen fra Mosterøy Avd til Rogaland Elektro.

Videre skal det sies at det er mange som har stilt til gjenvalg og mange nye som har stilt i andre verv i klubben. Et valg resultat som ser lovende ut for klubbens videre drift.

Vårt nye forhandlingsutvalg for 2017;

1 rep: Eirik Håland, klubblleder
2 rep: Petter Feedt, nestleder
3 rep: Ronny Køppen, kasserer.

1 vara: Kjetil Håland, sekretær
2 vara: Einar H. Johnsen, styremedlem
3 vara: Lars Reilstad, styremedlem

Klubblleder Eirik Håland avsluttet møte rundt kl 15.30 og påminnet medlemmene om det felles ansvaret alle medlemmer har i å verve nye medlemmer slik at vi rekrutterer morgendagens tillitsvalgte. Med dette ønsket han alle fremmøtte en takk og vel hjem.

Årsmøte

Av: Geir Ove Bernhoff

Sønnico

Bak fra vestre: Roald Skåra Sleveland, Jon Kåre Dommersnes, Geir Jonassen, Joakim Lyngnes, Dag Hatløy og Arne Varhaug.

Foran fra venstre: Uthaymoorthy Kandia, Eli Seglem, Kjersti Corbin og Kristian Tjeldflåt.

Foto: Geir Ove Bernhoff

Da EL & IT Klubben i Sønnico har medlemmer både i Stavanger og Dalane ble klubbens årsmøte lagt til Gjesdal Gjestgiveri på Ålgård. Til møte, som ble avholdt den 23. februar, møttes 10 av klubbens medlemmer.

Det var klubbleder Joakim Lyngnes som ledet møte. Joakim ble valgt som ny klubbleder på forrige årsmøte, slik at dette var det første årsmøte han sto ansvarlig for. Gjennomføringen greide han med glans.

Undertegnede ble som representant fra Rogaland Elektromontørforening var også invitert og gjennomgikk det kommende tariffoppgjøret 2017 og hvilke kurs distriktet tilbyr sine medlemmer i 2017.

Etter klubbens årsmøte består styret av følgende personer:

Klubbleder:	Joakim Lyngnes
Nestleder:	Kjersti Corbin
Sekretær:	Jon Kåre Dommersnes
Kasserer:	Uthaymoorthy Kandia
Styremedlem:	Dag Hatløy
Styremedlem/ungdomsrep:	Preben Bakke Kvål
Styremedlem/lærlingerep:	Kristian Tjeldflåt
Styremedlem:	Jarle Kvassheim
Varamedlem:	Kenneth Berge Hansen
Varamedlem:	Marton Hetland
Koordinerende verneombud:	Arne Varhaug

Årsmøte i EL & IT Klubben Aibel

Av John Helge Kallevik

Årsmøtet ble avholdt fredag den 3. februar 2017. Møtet ble avholdt i HMT sitt Fritidssenteret.

Årsmøte i EL & IT Klubben Aibel ble i år avholdt i Haugesund. Siden klubben har medlemmer i både Bergen og Haugesund holdes årsmøtene i henholdsvis Bergen og Haugesund annet hvert år.

Rundt 50 medlemmer møtte på årsmøtet. Det møtte medlemmer fra Stavanger, Odda, Tønsberg og Hønefoss.

Av de fremmøtte var det en god del unge medlemmer. Fra fagforeningene i Hordaland, Sogn og Fjordane deltok leder Ove Toska og fra Rogaland Elektromontørforening deltok John Helge Kallevik.

Åpning av årsmøte:

Klubbleder Karsten Bø åpnet årsmøtet og ønsket alle velkommen. I år hadde de invitert ordfører Arne Christian Mohn fra Arbeiderpartiet. Det var ikke første gang klubben hadde storfint besøk og hilste årsmøtet. Sist var ved sammenslåingen da de fikk besøk av daværende LO leder Yngve Hågensen.

Ordførerens hilsen til årsmøtet:

Ordføreren var stolt av å kunne fortelle at Haugesund har både sykehus, høyskole og verftsindustri i sentrum av byen. Det er Haugesund stolte over og viktig for byen. Andre har også sett det, blant annet arkitekter og designere i Oslo. Viktig for de unge å ha det meste sentrumsnært, både bolig og arbeid. Han viste stolt til å tilhøre arbeiderbevegelsen som gjennom 100 år har utviklet 3 part samarbeidet mellom arbeidsfolk, arbeidsgivere og myndigheter. Mange land har kommet til Norge for å lære den Nordiske modellen. Etter de blåblå overtok i 2013 fikk vi et hardere arbeidsmarked med mer midlertidighet og store skatteuttak til de rike. Han beklaget at vi ikke har Europas laveste ledighet. Det er ikke vilje til å gjøre noe med arbeidsledigheten. De bruker ordet omstilling som forklaring på den høye arbeidsledigheten. Det hjelper ikke 130 000 som nå er uten arbeid. Skattelette skaper ikke arbeidsledige arbeid. Aibel har vist at omstilling skjer ute på arbeidsplassen. Aibel har brukt tiden godt til å effektivisere arbeidsoperasjoner i samarbeid med de tillitsvalgte. Dette har gjort at de har tatt arbeid hjem til Norge og er konkurransedyktige.

Ordføreren viste til arbeidssituasjonen og behovet for å sette inn tiltak for å beholde kompetansen blant ar-

beidstakerne.

Han viste til at det var valg i 2017. Har Arbeiderpartiet bedre løsninger? I 2001 var det også oljekrise, da ble permitteringsreglene umiddelbart til 24 måneder og gav ansatte mulighet for etter- og videreutdanning mens markedet lå nede. Aibel benyttet seg av dette og har ikke permittert ansatte på 15 år. Hele bransjen ønsket å gjøre det samme denne gangen. Det betydde at mange ble sagt opp og arbeidsledigheten steg til store høyder, og nå 130 000 arbeidsledige. Det legges stort press på de som er igjen. Midlertidigheten stiger og de som får jobb får ikke lønn mellom oppdrag. Dette er etter ordførerens mening – Sosial dumping.

Nå fremover begynner de arbeidsledige å nærme seg 2 år med arbeidsledighet. Hvis de ikke får arbeid så mister de dagpengene og må gå på sosialen. Dette har ikke dagens Regjering noen innsats mot. AP har krevd at arbeid blir satt i gang blant annet plugging av brønner, vedlikehold på sokkelen for å motvirke arbeidsledighet og bevare kompetansen. Det snakkes for døde ører. Regjeringen har ikke satt inn noen tiltak for å få folk i arbeid. AP går inn for å forbedre Arbeidsmiljøloven. Ikke bare reversering men forbedring. Dette skal gjøres i samarbeid med LO og fagbevegelsen. Vernet i Arbeidsmiljøloven skal styrkes. Det må skapes nye arbeidsplasser over hele landet.

Felleskapsløsninger er viktig for Arbeiderpartiet.

Tilslutt viste han hvor viktig det var for industrien at det ble konsekvens utredet i Lofoten og Vesterålen. Det området Arbeiderpartiet åpner for er for å ta hensyn til fiskeri og turisme. Dette må til for å ivareta kompetanse, utvikle teknologi og få folk i arbeid.

Årsmøtet:

Klubbleder Karsten Bø åpnet årsmøte. Det ble valgt 2 dirigenter og en møtesekretær. Det var Kristian Fosse og Karen Elin Sjøen Holmgård som dirigenter. Som sekretær ble Anne Beathe Vargervik valgt.

Årsberetningen:

Her kan vi lese at det har vært avtalt opp i mot 180 permitteringsvarsler. Det har vært et usikkert år i 2016.

De vant en del av Statoil sine Vedlikehold og Mo-

Det valgte klubbstyret i EL og IT Klubben Aibel. Bak fra venstre klubbleder Karsten Amble Bøe, styremedlem Alf Roald Helvik, kasserer Nils Gunnar Knutsen, styremedlem Lars Christian Solheim, varamedlem Kristian Fosse, varamedlem Sigurgeir Olafsson og nestleder Lauritz Slåttebrekk.

Foran fra venstre styremedlem Anne Beathe Vargervik, varamedlem Magne Rygg og Reidar Skjold.

Foto: John Helge Kallevik

difikasjons kontrakter. Men det viste seg at det ble betydelig skruppet inn. Det er hook – up på Ivar Aasen som har gitt mest sysselsetting. Det kom olje på dekk 24. desember 2016. Det har vært et aktivt år for klubbstyret med møter med bedriften. Det har også vært en god del medlemsmøter på Kårstø, Kollsnes, Sture, Haugesund og offshore på Ivar Aasen.

Klubben har deltatt i aktiviteter i distriktene og fagforeningene.

Mange ungdommer har deltatt på kurs.

Klubben vedtok på årsmøtet i 2016 å bevilge penger til et fjernadoptiv barn i Thailand. Barnet er nå 3,5 år gammel.

Av beretning kan vi lese at de er godt fornøyd med god trivsel på arbeidsplassen og at de har et godt arbeidsmiljø.

Forslag behandlet på årsmøtet:

Det var forslag til årsmøtet fra både medlemmer og klubbstyret. Alle ble enstemmig vedtatt.

Årsmøtet bevilget 5000,- kr til Kirkens Bymisjon i Haugesund.

Videre ble det vedtatt å følge opp forståelsen av lønnslippen og dokumentasjon på arbeidede timer etter arbeid offshore. Det ble videre vedtatt å utvide

vara lista til styret med en lærlingetillitsvalgt med vara for denne.

Regnskap 2016 og budsjett for 2017:

Kasserer Nils Gunnar Knutsen la frem regnskapet og budsjettet. Både regnskap og budsjett viser god aktivitet.

Selv om regnskapet viser et lite underskudd er det ingen krise da klubbens økonomi er solid.

Valget:

Valgkomiteens innstilling ble lagt frem av valgkomiteen, ved Knut Oskar Nilsen.

Deltakelsen var det beste siden 2009, med 87 medlemmer som har stemt.

Klubbleder Karsten Bøe ble enstemmig gjenvalgt.

Følgende ble valgt som styremedlemmer:

Reidar Skjold
Nils G. Knutsen
Anne B. Vargervik
Lars C. Solheim

Følgende ble valgt til varamedlemmer:

Sigurgeir Olafsson
Fredrik Kristoffersen

Klubbstyre for 2017 ser da slik ut:

Leder	Karsten Bøe	til 2019 Hordaland
Nestleder	Lauritz Slåttebrekk	til 2018 Rogaland
Styremedlem	Alf Roald Helvik	til 2018 Rogaland
Styremedlem	Bjørn Gunnar Risa	til 2018 Rogaland
Styremedlem	Nils G. Knutsen	til 2019 Hordaland
Styremedlem	Reidar B. Skjold	til 2019 Rogaland
Styremedlem	Lars Christian Solheim	til 2018 Hordaland
Styremedlem	Anne Beathe Vargervik	til 2019 Rogaland
Varamedlem	Magne Rygg	til 2018 Hordaland
Varamedlem	Kristian Fosse	til 2018 Rogaland
Varamedlem	Sigurgeir Olafsson	til 2018 Rogaland
Varamedlem	Fredrik Kristoffersen	til 2018 Rogaland

Ordføreren i Haugesund, Arne-Christian Mohm, besøkte årsmøte til Aibel-klubben

Følgende ble valgt til representantskapet i Rogaland

Elektromontørforening:

1. Lauritz Slåttebrekk
2. Anne Beathe Vargervik
3. Bjørn Gunnar Risa
4. Reidar Skjold
5. Sigurgeir Olafsson
6. Fredrik Kristoffersen
7. Alf Roald Helvik
8. Kristian Fosse
9. Even Apelsest
10. Geir Sigmund Wiik

Foreløpig er det ingen valgte varamedlemmer.

Det ble ikke valgt noen til valgkomiteen.

Revisorer ble følgende valgt: Stein B Størksen og Helge Lohne

Det ble også foretatt valg av representanter til fagforeningen i Hordaland, Sogn og Fjordane.

1. Karsten Bøe
2. Nils G. Knutsen
3. Lars Christian Solheim
4. Magne Rygg

Bedriften orienterte:

Etter årsmøtet kom bedriften, ved Raymond Kristiansen, og orienterte om status på arbeidssituasjonen. Han takket klubben for godt samarbeid i ei vanskelig tid med utfordringene de har vært igjennom. De har hatt 140 permitteringsvarsel ute. De solgte over 500 000 EIT timer i hele 2016. 19 000 timer ble det registrert i NAV. I perioden med permitteringer var det ikke noen innleide.

De har regnet på mange jobber. De har vunnet en del og det ser lyst ut fremover. Ikke minst grunnet arbeidet med Johan Sverdrup, på verftet og på Kårstø.

De satser på vindkraft og skal og satse på vegutbygging.

Det er nesten 500 ansatte innen EIT. Det vil være behov for noe innleie fremover. Utfordrende å finne kvalifiserte selskaper for innleie.

Oppmerksomhet til medlemmer som har tatt fagprøve:

Under middagen ble det utdelt Klubbens ryggsekker til medlemmer som har avlagt fagprøve.

Det var 3 av de som hadde tatt fagprøven som var tilstede.

Det var Stian Flåten, Erik Bauge og Thomas Emil Vik. 2 med automatiker fagbrev og 1 elektriker fagbrev. Fagprøven for automatikerne ble avsluttet 10. januar og for elektrikerne avsluttet den 11. januar 2017.

Stans fagforeningsknusingen i Kone

Rogaland Elektromontørforening diskuterte og behandlet konflikten i Kone AS på sitt årsmøte den 23. mars 2017. Årsmøtet mener at ledelsen i Kone AS driver med aktiv fagforeningsknusing og trakassering av de tillitsvalgte og EL & IT medlemmene i Kone AS. Når bedriftsledelsen går til oppsigelse av en ansatt uten forutgående drøftelser med de tillitsvalgte, er dette klart brudd på både Hovedavtalen og Arbeidsmiljøloven.

Den norske arbeidslivsmodellen er tuftet på et trepartssamarbeid og en medbestemmelsesrett. Dette er nedfelt både i Norges Grunnlov, Arbeidsmiljøloven og Hovedavtalen. Årsmøte vil peke på kapittel 9 i Hovedavtalen som fremhever nødvendigheten av å legge til rette for et godt og tillitsfullt forhold mellom arbeidstakere, deres tillitsvalgte og ledelsen i selskapet. Avtalen krever at de tillitsvalgte skal gis informasjon så tidlig som mulig slik at de kan gi sine synspunkter før beslutning treffes.

Loven må være lik for alle. I denne avskjedssaken er dette ikke tilfelle. Å gi en ung montør avskjed for å utføre sitt arbeid på samme måte som alle andre montører i bedriften, taler for det motsatte. Årsmøtet i Rogaland Elektromontørforening mener derfor klart bedriften bryter med lovverkets gode intensjoner. Avskjedigelsen kan derfor ikke ses på som noe annet enn en overreaksjon og en handling for å spre frykt blant sine ansatte. Årsmøtet i Rogaland Elektromontørforening oppfordrer derfor Kone-klubben til å ta rettslige skritt for å oppheve avskjedigelsen.

Årsmøtet i Rogaland Elektromontørforening tar sterk avstand til måten LO og NHO har opptrådd på ved å presse de tillitsvalgte i Kone ut av sine verv. Slik vi oppfatter konflikten var det ledelsen i Kone som brøt fredsplikten ved ikke å involvere de tillitsvalgte eller verneombud i denne prosessen. Dette er med på å svekke de tillitsvalgte og medlemmenes posisjon etter Hovedavtalen. Vi mener kravet er ensidig og ikke tar hensyn til begge parter ansvar for konflikten. Årsmøte i Rogaland Elektromontørforening krever derfor at LO og NHO trekker tilbake kravet om at de tillitsvalgte i Kone skal fratre.

Årsmøtet vil også uttrykke at Rogaland Elektromontørforening stiller seg til rådighet hvis det er noe medlemmene i Koneklubben ønsker vi skal bidra med.

Årsmøtet i Rogaland Elektromontørforening
Stavanger den 23.3.2017

Rapport fra utvalgene

Rapport fra Installasjonsutvalget

Av: Kent-Erik Larsen

Medlem I Installasjonsutvalget, Kent-Erik Larsen

Vi har akkurat tatt fatt på 2017 og klubbene skal avholdet sine årsmøter. Det er i disse møtene medlemmene får samles og diskutert sine utfordringer og ønsker om fremtidige lønn og arbeidsforhold.

Det har seg slik at verving er noe vi er avhengige av for å kunne ivareta våre opparbeidet rettigheter og lønns- og arbeidsvilkår. Utvalget har i oppgave å sette verving høyt prioritert fremover og det er noe som kommer til å prege møtene fremover. Hva kan vi gjøre for å nå ut til flere? Potensiale er stort uten tvil.

Utvalget har diskutert utfordringene vi har i installasjonssektoren i Rogaland og det kommer frem mange kreative forsøk på å unngå tariffen. Ansatte som ikke får rettmessige lønn, overtidsbetaling. Det rapporteres om inngåtte avtaler som ikke blir respektert og som bryter med våre bestemmelser. Dette er saker som nå blir tett fulgt opp av utvalget og de berørte klubbers tillitsvalgte.

Samleskinnen oppfordrer klubbene som skal avholde årsmøter om å sende inn bilder fra årsmøtene rundt om. Litt informasjon om hvem som er valgt ol. Medlemsbladet tar gjerne imot oppfordringer til saker.

Under tariffsaker så dukker det opp problemer med bemanningsselskaper og nye selskaper som driver tvilsomt. Dette er noe som må sjekkes i forhold til ansettelseskontrakter. Firmaer som driver med utviklet «vaktmestertjenester» og leverer utstyr fra useriøse leverandører.

Fra installasjonssektoren rapporteres det fra utvalgets medlemmer og organisasjonssekretæren om at det er saker om manglende betaling.

Noen bedrifter har godt med arbeid og er flinke til

å leie inn fra respektive seriøse produksjonsbedrifter istedenfor bemanningsselskaper. Dette er noe utvalget mener at tillitsvalgte rundt om må passe på. Det å holde produksjonsbedriftene med arbeid er også med å holde et samfunnsansvar. Vi har lærlinger som trenger praksis gjennom lærekontrakter og vi er avhengige av å rekruttere morgendagens yrkes arbeidere.

Andre bedrifter melder om hånd til munn når det gjelder arbeid. Stort sett rapporteres det om at mindre service oppdrag går bra.

Noen av bedriftene har rammeavtaler som går ut og som kan påvirke deres sysselsetning av mange ansatte.

Det rapporteres om at en av bedriftene som holdt igjen sentrale lønnsjusteringer har gitt etter på kravet fra medlemmene og betalt ut Deres rettmessige lønn.

Fra Julemøte i Haugesund var det mindre oppmøte enn tidligere. Hva dette skyldes vet vi ikke, men det ble nevnt at været kunne være en av faktorene. Det var snakk om et antall på ca 40 medlemmer som alle fikk premier/ gaver.

I Stavanger deltok rett over 100 medlemmer på Julemøte og tilbakemeldingene var positive.

Hvis du er et medlem som styres av nysgjerrighet så er det muligheter til å melde seg på konferanser som blir avholdt. Installasjonsutvalget er interessert i kandidater. Klubbene bes om å sende inn kandidater til forskjellige konferanser. Som representant fra Rele vil du få opplevelse om hvordan det arbeides med saker. Det er et ønske om å få bredest mulig deltakelse fra klubbene. Du trenger ikke alltid å være en tillitsvalgt for å kunne delta også deg som medlem uten verv kan stille. Av egen erfaring kan jeg sterkt anbefale dette. Det er viktig å forstå at alle kan ikke bli med så det er styre i rele som avgjør hvem som drar.

Ønsker alle medlemmer en riktig god påske og et videre godt samarbeid.

Installasjonsutvalget tar gjerne imot tips, spørsmål og saker dere ønsker behandlet. Bilder fra årsmøtene og gjerne med litt tekst om hvem som har blitt valgt kan sendes til: firmapost@rele.no

Rapport fra oljeutvalget, mars 2017

Av: Leif-Egil Thorsen

Leder av Oljeutvalget,
Leif-Erik Thorsen

Siste møte i utvalget ble avholdt 24. januar i fagforeningens lokaler på Lagårdsveien 124.

Noen av sakene som ble diskutert i møtet:

Beretning og årsmøte i fagforeningen.

Det ble gjennomgått med utvalget hva en skulle ha med i beretningen fra utvalget inn til fagforeningens årsmøte, som skal avholdes 23. mars 2017. Det ble og diskutert viktigheten av at klubbene stiller med sine representanter til årsmøtet.

Årsmøte i klubbene.

Det ble i utvalget diskutert når de forskjellige klubbene skulle avholde årsmøter, og at det var viktig å få valgt inn representanter til rep skapet i fagforeningen. I tillegg er det viktig at klubbene leverer inn de dokumentene som trengs til fagforeningen for å få utbetalt klubbstøtten på kr. 300.- pr. medlem.

Sysselsettingssituasjonen i klubbene for Reise og offshore.

Blant de 10 klubbene som utgjør Oljeutvalget i fagforeningen, så har dessverre så mange som 7 av 10 klubber hatt oppsigelser i 2016. Det har blitt sendt ut over 100 oppsigelser i 2016, men grunnet veldig godt samarbeid mellom tillitsvalgte og fagforening, er det blir klart å stoppe halvparten av disse oppsigelsene, med å gå til sak, forhandle seg bort fra oppsigelser, samt utsetting av oppsigelser. I tillegg til oppsigelsene, så har det blant klubbene i utvalget vært over 100 medlemmer som har vært permittert i kortere eller lengre tid i gjennom året 2016. Utvalget ser utfordringer også i 2017, men at situasjonen vil bli bedre fra senhøsten av.

LOs Oljesekretær i Stavanger.

Det ble ansatt ny Oljesekretær i Stavanger fra 1. februar 2017. Den som ble valgt ut er Dag Yngve Johnsen, som kommer fra en stilling som Hovedverneombud for Fellesforbundet i Aker Solutions. Utvalget vil opprette kontakt med Dag Yngve for å fremme felles saker for bransjen.

Tariffoppgjøret 2017 og forberedelser til oppgjøret i 2018.

Tariffoppgjøret i 2017 er et mellomoppgjør og er egentlig bare en matematisk beregning for utviklingen for voksne arbeidere i utvalgte grupper for 2016. Men det kommer en Landstariff konferanse på høsten 2017, som vi forbereder oss til for å komme med forslag til krav. Det oppfordres medlemmene til via klubbene, sende inn krav til oppgjøret 2018 til fagforeningen.

Det er nok av utfordringer å ta tak i og vi merker et stort press fra arbeidsgiverne mot både medlemmer og tillitsvalgte for å gå på tvers av tariffavtalene nå i et presset marked.

Verving, LO kongressen, Innleie og press på lønnsvilkår samt valg 2017 ble diskutert i møtet. Det ble en gjennomgang av hvordan Helligdags-satsene beregnes i klubb/bedrifter.

Oljeutvalget i Rogaland Elektromontørforening ønsker alle lesere og medlemmer en riktig God Påske!

Rapport fra studieutvalget

Av: Reidar Skjold

Leder av studieutvalget,
Reidar Skjold

Studieutvalget hadde sist møte 23 jan. i Stavanger.

Utvalget vil informere om noen aktuelle kurs/ studier for våre medlemmer.

Stipend

For de som ønsker å ta helårsstudium kan en søke om stipend på kr 17 000,-. Søknadsfrist er da innen **15. mai**. Villkårene for søknad: Du må

ha vært medlem i EL & IT Forbundet/LO i minimum 3 år. Videre må du være ansatt i en bedrift med tariffavtale. Dette betyr at du ikke må si opp jobben din når du begynner på skolen, men søke utdannelsespermisjon. Grunnen til dette er at stipendet er bunnet opp mot tariffavtalen. Så her er det masse å oppnå for de organiserte. En annen fordel med å ha permisjon er at vedkommende har en jobb å gå til etter endt studie og lettere for å få sommerjobb. Søknadskjema kan en finne på <https://utdanningsfond.lo.no/> For kortere studier er stipendet kr 5000. Praksiskandidat (§ 3-5) inntil kr 10.500 pr. skoleår.

Til orientering er dette satser for skoleåret 2016 / 2017. Nye satser kan reguleres 16. mars 2017.

Avholdte kurs i Distrikt Rogaland 2017

- **Ungdomskurs og konferanse** ble avholdt den 16. til 18. mars på Sola Strandhotell. Kurset var beregnet for medlemmer under 30 år.
- **Kurs i Oppsigelser og permitteringer** i Egersund 23. til 24. februar. Kurset inneholdt også arbeidsavtaler, ansiennitet, protokoller og fordeler med medlemskap. Det var 21 deltakere på dette kurset.
- **Akkordkurs** ble avholdt i Sandnes 10. til 11. januar. Kurset som er et tariffkurs, ble holdt i regi av Rogaland Elektromontørforening. På dette kurset var det 13 deltakere. Slike kurs kan arrangeres når klubbene har behov for det.

Nye kurs i Rogaland

- 19. til 21. april: **Startkurs for nye tillitsvalgte** i Sandnes og andre medlemmer. Innholdet her er organisasjon, ideologi, historie og plikter, avtaleverk, pensjon, verving etc.
- 3. mai: **Kurs i Hovedavtalen** mellom LO og NHO
- 8. til 10. mai: **Kurs i Landsoverenskomsten** for elektrofagene i regi Rogaland Elektromontørforening.
- 12. til 14. juni: **Klubbstyrekurs** i Sandnes. Tema: forhandlinger mot bedriften, forhandlingsteknikk og krav, protokoller, verving, medlemspleie, arbeidsfordeling og presentasjon. Med andre ord et fyldig program. Vi håper på god oppslutning og vi oppfordrer spesielt nye styremedlemmer i alle klubber å delta.

AOF-kurs

- **Toppskoleringskurs for tillitsvalgte** i Bodø: 7. til 10. juni
- For de som har interesse innen HMS, har Haugaland AOF og Stavanger AOF fagskoletilbud på deltid over 2 år. Kursstart i august.
- Er du nyvalgt verneombud og ikke har tatt **40t lovpålagt grunnkurs arbeidsmiljøutdanning**, har AOF Haugaland dette fra 12. juni. Lønn og utgifter skal dekkes av arbeidsgiver.

*Til slutt vil jeg ønske alle våre lesere
en god påske :-)*

Aktuelt fra HMS-Utvalget mars 2017

Av: Arne Varhaug, leder HMS-utvalget

Arne Varhaug, leder for HMS-utvalget.

Nå har vi hatt siste møtet før årsmøte i RELE. Vi har startet arbeidet med å planlegge det kommende års aktiviteter, og hvilke saker vi må jobbe ekstra med.

Vi ser at asbest er aktuelt for mange av våre medlemmer nå, og jobber med å få bedriftene til å rette ekstra fokus på asbest fremover. Mange av våre yngre fagarbeidere har lite eller ingen erfaring med asbest, hverken hva det er, hvor det har blitt brukt, eller hvordan en kjenner igjen asbest.

Ellers er det mange som trekker frem psykososialt arbeidsmiljø, og mangelen på sosialt arbeidsmiljø.

Arbeid i høyden, stillaser o.l. er fortsatt en del forvirring rundt, og alle har ennå ikke fått i gang rutiner og opplæring her.

Vi ønsker også innspill fra medlemmene våre om utfordringer, problemstillinger eller interessante temaer.

HMS-utvalget har til mål å få til minst 2 bygge-

plassbesøk i året, kanskje er det din bedrift og anlegget du jobber på som blir besøkt av oss neste gang?

Tips mottas med takk.

Manglende tilrettelegging for begge kjønn, støv, støy og uforsvarlig lange overtidssøker er noen av bekymringene vi får fra flere av medlemmene.

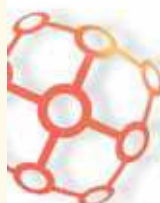
Flere av våre offshoreansatte er bekymret for innsparinger, lavere bemanning og mindre vedlikehold offshore, da det har vært mange hendelser og ulykker knyttet til olje og gass industrien.

Vi kommer tilbake etter årsmøtet med mer konkrete planer for det kommende året, og ser også frem til å kanskje bli kjent med eventuelt nye medlemmer eller varamedlemmer inn i HMS-Utvalget.

Til slutt vil jeg ønske alle våre lesere en god påske :-)

RETURADRESSE:
Rogaland Elektromontørforening
Lagårdsveien 124, 4011 Stavanger

EL&IT
ROGALAND

Inviterer deg til

KURS

«Startkurs for nye tillitsvalgte»

Kurset avholdes på Quality Residence Hotell Sandnes
19 til 21 april 2017

Temaer

- Demokratiets betydning i samfunn og arbeidsliv
- Lov og avtaleverk
- Klubbarbeid
- Finne sin plass og rolle som tillitsvalgt
- Tillitsvalgtes arbeidsforhold
- Møter i bedriften
- Møter i egen organisasjon
- Forhandlinger
- Verving og medlemsfordeler

Kurset dekkes med tappt arbeidsfortjeneste

Meld deg på i dag:

På telefon: 48 31 27 51

Mail: elogit.rogaland@rele.no

Hjemmeside Rogaland Elektromontørforening: <http://www.rele.no/>
Hjemmeside EL&IT Distrikt Rogaland: <http://www.elogit-rogaland.org/>